

HAAPAJÄRVEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026

HYVÄKSYTTY

Kaupunginhallitus 28.11.2023 § 283

Kaupunginvaltuusto 11.12.2023 § 73

Sisällys

1. Talousarvion yleiset perusteet	2
2. Talousarvion sitovuus	4
3. Tilivelvolliset viranhaltijat.....	5
4. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	6
5. Laskujen hyväksyjät.....	6
6. Talousarvion seuranta	6
7. Arviointimenettelyn mukaiset toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi	6
8. Talousarvion tekstiosa	8
9. Haapajärven kaupunkikonserni	9
Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot	10
Haapajärven Yrityspalvelut Oy	10
Haapajärven Lämpö Oy	11
Haapajärven Vesi Oy.....	12
10. Tuloslaskelman sisältö.....	13
11. Rahoituslaskelman sisältö.....	16
12. Käyttötalousosa päävastuualueittain ...	19
VAALIT.....	19
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	20
HALLINTOPALVELUT	21
YLEISHALLINTO	22
SIVISTYSPALVELUT	30
TEKNISET PALVELUT	44
YMPÄRISTÖPALVELUT	50
YHTEENVETO	52
13. Investoinnit	55
14. Henkilöstö	59

Talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2026

1. Talousarvion yleiset perusteet

Talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2024–2027 jakaantuu neljään osaan sisältäen:

- tuloslaskelmaosan
- rahoituslaskelmaosan
- käyttötalousosan
- investointiosan

Suunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Valtiovarainministeriö asetti kesällä 2021 Haapajärven kaupungin ns. kriisikuntien arviointimenettelyyn kattamattomien alijäämien vuoksi. Arviointimenettelyn toimenpideohjelman valtuusto hyväksyi alkuvuodesta 2022.

Kaupungin vuosikate vuodelle 2024 on 2 702 986 euroa. Vuosikatteen pitäisi kattaa vähintään korvausinvestoinnit ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Korvausinvestointien tasona pidetään vuosittaisten poistojen määrää. Vuoden 2024 arvioidut poistot ovat 2 629 324 euroa. Vuoden 2024 talousarvion mukainen vuosikate ei riitä lainojen lyhennyksiin ja korvausinvestointeihin.

Tilikauden tulos vuodelle 2024 on 73 662 euroa ja ylijäämä 159 162 euroa. Kaupungin taseessa vuodelta 2022 on alijäämää 6 022 840 euroa. Vuonna 2021 tehtiin kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia 3 381 920 euroa. Vuoden 2023 aikana alijäämää pienensi hyvinvointialueen toiminnan alkamisen johdosta Ppky Selänteen kautta kaupungin taseeseen tullut lomapalkkavelan kirjaus 1 463 259 euroa. Talousarvion laadinta-aikana kattamatonta alijäämää kaupungin taseessa on 4 559 581 euroa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona kateaan. Arviointimenettelyssä on sovittu, että em. kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia ei tarvitse kattaa normaalissa neljän vuoden määräajassa.

Vuoden 2024 tuloveroprosentti määräytyy siten, että vuoden 2023 tuloveroprosentti pyöristetään kaikissa kunnissa lähimpään kymmenykseen. Tämän lisäksi Haapajärvellä on päätetty nostaa tuloveroprosenttia 0,3 %. Lopullinen tuloveroprosentti on siis 10,2 %. Tulovero talousarviossa on 12 200 000 euroa. Kiinteistöveroprosentit valtuusto on vahvistanut vuodelle 2024 seuraavasti:

yleinen rakennukset	1,35 %
yleinen maapohja	1,35 %
vakituiset asuinrakenn.	0,75 %
muut asuinrakennukset	1,35 %
voimalaitokset	3,10 %
rakentamaton rak.maa	5,00 %
yleishyödylliset yhteisöt	0,30 %

Kiinteistöverotuotto em. prosenteilla laskettuna vuodelle 2023 saadaan 3 084 000 euroa. Summa sisältää kiinteistöveroselvityksestä arvioidun lisätuoton (70 000 euroa). **Yhteisöverotuotoksi** arvioidaan 1 700 000 euroa. Verotuotoissa on huomioitu veroprosentin korotuksen lisäksi talousarvion laadinta-aikaiset talouden kehityksen yleiset näkymät vuodelle 2024 varainhoitajien yleisten kehitysennusteiden perusteella.

Valtionosuuksia vuoden 2023 talousarviossa on 5 421 610 euroa, mikä on ennakkotietojen mukainen määrä.

Talousarviolainojen lyhennykset vuodelle 2024 ovat 8 103 693 euroa. Uutta talousarviolainaa vuodelle 2024 on varauduttu nostamaan 6 481 200 euroa. Lainakanta pienenee edellisestä vuodesta. Kun huomioidaan rahoituslaskelmassa oleva vaje lainatarve kasvaa vielä vuonna 2024, mutta kääntyy laskuun suunnitelmakauden aikana investointien määrän vähentyessä vuosina 2026 ja 2027.

Toimintatuotot (ulkoiset) vuodelle 2024 ovat yhteensä 5 516 948 euroa. Kasvua edelliseen vuoteen on 11 %. Tähän vaikuttavat sote- sekä puhtaus- ja ruokapalvelujen vuokraamien tilojen vuokratuotot. Toimintatuotot jakaantuvat seuraavasti:

myyntituotot	1 943 553 euroa
maksutuotot	751 698 euroa
tuet ja avustukset	730 720 euroa
muut toim.tuotot	2 090 977 euroa

Toimintakulut (ulkoiset) vuodelle 2024 ovat yhteensä 24 842 472 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen on 0,7 %. Toimintakuluja vähentävät erityisesti arviointimenettelyn toimet, mutta myös niiden lisäksi tehdyt toimenpiteet, joilla taloutta tasapainotetaan. Tästä tarkemmin omassa luvussaan. Toimintakulut jakaantuvat seuraavasti:

henkilöstökulut	14 853 046 euroa
palvelujen ostot	6 157 292 euroa
aineet, tarvikk. ja tavarat	2 020 672 euroa
avustukset	519 350 euroa
muut toimintakulut	1 292 112 euroa

Toimintakate pienenee edellisestä vuodesta 3,6 %.

Investointisuunnitelma (ei sis. pääomasijoituksia) vuosille 2024–2027 on seuraava:

vuosi 2024	6 481 200 euroa
vuosi 2025	7 028 484 euroa
vuosi 2026	3 061 000 euroa
vuosi 2027	890 000 euroa

Kestävä investointitaso Haapajärven tulotasolla on vuosittain n. 2.000.000 euroa. Kaupungilla on kuitenkin välttämättömiä suuria investointikohteita, jotka täytyy toteuttaa. Siten investointien määrä on taloussuunnitelukaudella huomattavan suuri vielä vuosina 2024–2025. Pääomasijoituksia tytäryhtiöihin on varattu 2024 vuodelle 340 000 euroa ja 2025 vuodelle 120 000 euroa.

Vuoden 2024 investoinnit jakaantuvat seuraavasti:

khall/tontit ja maa-alueet	
menot	100.000 euroa
tulot	100.000 euroa
pääomaisjoitukset	340 000 euroa
sivistysltk	70 000 euroa
talonrakennus	5 226 200 euroa
kiinteät rakenteet ja laitteet	385 000 euroa
muut pitkävaikutt. menot	780 000 euroa
tekninen ltk/irtain omaisuus	20 000 euroa

Vuonna 2024 rahoituslaskelma jää miinukselle 5 400 997 euroa. Tämä tarvittava lisärahoitus kateetaan tulouttamalla sijoituksia tai ottamalla lainaa. Sijoitusten tuotot eivät kuitenkaan riitä tulouttamiseen eivät sijoitusten tuotot kuitenkaan riitä, vaan joudutaan tulouttamaan myös pääomaa. Päätöksen tästä tekee myöhemmin kaupunginhallitus.

2. Talousarvion sitovuus

Tuloslaskelmaosa sisältää käyttötalouden toimintakatteen, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja –kulut. Näiden erien yhteissumma osoittaa vuosikatteen, jonka jälkeen vähennetään käyttöomaisuuden poistot, jolloin päästään tilikauden tulokseen. Mahdollisten satunnaisten erien, rahastojen ja varausten muutosten jälkeen nähdään tilikauden yli- tai alijäämä.

Tilikauden tuloksen käsittelystä päättää vuosittain valtuusto. Kuntalain mukaan kunnilla on alijäämän kattamisvelvollisuus, jolloin tilikaudella mahdollisesti syntyvä negatiivinen tulos täytyy pystyä muuttamaan positiiviseksi ja kattamaan suunnitelmakaudella, joka on neljä vuotta.

Rahoitusosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy antolainojen lisäyksen ja pitkäaikaisten lainojen vähennyksen (lyhennykset), mitkä ovat määrärahoihin verrattavia eriä sekä antolainojen vähennyksen ja pitkäaikaisten lainojen lisäyksen, mitkä ovat tuloarvioihin verrattavia eriä.

Käyttötalousoosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot sekä asettaa toiminnalliset tavoitteet toimitelimitäin. Sekä määrärahat ja tuloarviot että toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia. Talousarviossa esiintyvät mittarit ovat ohjeellisia.

Toimielimet jakavat päävastuualueille myönnetyn määrärahan pienempiin tehtäväkokonaisuuksiin ja jakavat määrärahat vastuualueille. Nämä määrärahat ovat sitovia toimielimiin. Toimielin voi antaa tavoitteita ja mahdollisesti erilaisia rajoituksia.

Suoraan toimielimen alaisuudessa oleva viranhaltija jakaa osamäärärahat tarvittaessa kustannuspaikoille. Osamäärärahat ovat tällöin sitovia mainittuun viranhaltijaan, viranhaltijan antamat tavoitteet ja mahdolliset rajoitukset huomioiden. Käyttösuunnitelma on tarkastettava ja tarvittaessa muutettava valtuuston hyväksyttyä talousarvion.

Investoinnit ovat talousarviossa käyttötarkoituksen mukaisesti projekteittain, joille myönnetään määrärahat. Investointiosaan kohdistuvat tulot, mikäli niitä saadaan, ovat projekteittain menon vähennyksenä. Investointien määrärahat ovat siten toimielimen käytettävissä kaupunginvaltuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistamaan tarkoitukseen, valtuuston määräämin mahdollisin rajoituksin. Mikäli investointimäärärahaa aiotaan käyttää eri tarkoitukseen, on haettava valtuustolta käyttötarkoituksen muutosta. Pienten hankkeiden osalta (talonrakennusten muut hankkeet 385.000 euroa ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden muut hankkeet 205.000 euroa) investointimäärärahan sitovuus valtuustoon on kuitenkin yhteisummat.

Talousarvion katteet osoittavat kaupungin taloudellisesta tuloksesta seuraavaa:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulokseksi ja ilmoittaa riittääkö kaupungin tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen pitäisi olla niin suuri, että sillä voidaan kattaa myös pitkäaikaisten lainojen lyhennykset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

1. Lainanottovaltuudet

Kaupunginhallituksella on oikeus:

- a) Ottaa talousarviossa otettavaksi hyväksytty lainamäärä

Päätös voi koskea:

- lainan ennaikaista takaisinmaksua sekä lainaehtojen muuttamista
  - talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 20 vuotta
- b) Tehdä koron- sekä valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisten lainojen enimmäis- ja vähimmäiskoroista.
  - c) Tehdä koronsuojaamissopimuksia

Talous- ja hallintojohtajalla on oikeus:

- a) Ottaa tilapäislainoja, joita saa ottaa enintään kaupunginvaltuuston vuosittain hyväksymän määrän, joka vuonna 2024 on kymmenen (10) miljoonaa euroa.

3. Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain säännösten mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisten toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisten määrittely on tarpeen muistutus- ja vastuuvapausmenettelyn vuoksi. Tilivelvolliseen voidaan kohdistaa muistutus ja myös vastuuvapauden myöntäminen kohdistuu tilivelvolliseen. Voimassa olevassa kuntalaissa tilivelvollisten piiriä on rajoitettu. Säännöksen mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsen sekä asianomaisten toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija. Säännöksessä tarkoitettuja johtavia viranhaltijoita voi toimielimen tehtäväalueella olla useampia, jos selvää tehtäväkokonaisuutta johtava viranhaltija on suoraan toimielimen eikä toisen viranhaltijan alainen. Yleensä toimielimen tehtäväalueella on vain yksi säännöksessä tarkoitettu tilivelvollinen viranhaltija.

Kaupunginvaltuusto hyväksymällä talousarvion määrää tilivelvolliseksi seuraavat:

Kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäsenet.

Tilivelvolliset viranhaltijat:

Toimielin

Kaupunginhallitus
Sivistyslautakunta
Tekninen lautakunta
Ympäristölautakunta

Viranhaltija

kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja
sivistysjohtaja
tekninen johtaja
Ympäristöjohtaja

4. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kaupungin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston 14.12.2020 § 63 hyväksymiä Haapajärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ja kaupunginhallituksen 23.2.2021 § 38 hyväksymää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta.

Tulevalle suunnitelma kaudelle epävarmuutta aiheuttavat maailman poliittinen tilanne ja siitä aiheutuvat nousuvat hinta- ja korkokehitys. Korkokehitys vaikuttaa paitsi positiivisesti sijoitusten korkoihin ja arvoihin myös negatiivisesti ottolainojen korkojen nousuna.

Hyvinvointialueiden toiminnan alkamisen vaikutukset kaupungin talouteen ovat negatiivisia, sillä siirtolaskelmien mukaan hyvinvointialueiden toiminnan alkaminen aiheuttaa Haapajärven kaupungille noin valtionosuuksien noin miljoonan euron vähentymisen sekä verotulojen noin puolen miljoonan euron leikkauksen vuonna 2024. Tämä yhdessä arviointimenettelyn edellyttämän tulostavoitteen kanssa muodostaa kohtuuttoman suuren rasituksen kaupungin taloudelle, mikä otetaan esille Valtiovarainministeriön kanssa arviointimenettelyn seurantalavereissa.

5. Laskujen hyväksyjät

Päävastuualueilla on vuosittain tai valtuustokausittain määrättävä laskujen hyväksyjät ja heillä varahenkilöt. Laskun vastaanottajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö. Laskujen vastaanottaja tarkastaa laskujen oikeellisuuden sekä tiliöi laskut. Laskujen tiliöinti ja hyväksyminen tapahtuu ostolaskuohjelmassa sähköisesti. Laskujen tiliöijä vastaa, että lasku on kaikilta osin oikea ja että laskutettu tavara/palvelu on saatu sovitulla hinnalla. Laskujen hyväksyjä vastaa siitä, että laskussa on oikeat tiliöinnit ja menon suorittamiseen on määräraha.

Mikäli laskusta ei käy selvästi ilmi arvonlisäveron verokanta ja veron määrä, on pyydettävä uusi lasku. Verokanta tulee olla näkyvässä, vaikka se on 0 %.

Laskujen käsittelijöiden on huomioitava myös ennakkoperintälain määräykset.

Toimielimien on järjestettävä toiminta niin, että annetut määrärahat riittävät. **Uutta toimintaa ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen hyväksymistä.**

6. Talousarvion seuranta

Määrärahojen riittävyyttä tulee seurata kuukausittain. Päävastuualuetasoinen talousarvion toteutuminen tulee esittää kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle neljännesvuosittain. Joulukuun raportti vastaa toimintakeromusta, mikä on pohjana tilinpäätökselle. Näissä raporteissa käytetään pohjana talousarvion toiminta- ja tavoiteosaa. Raporteissa on esitettävä myös vuoden lopun ennuste, mikä on oltava mahdollisimman oikea. **Jos määrärahojen riittävyys näyttää epävarmalta on oltava vahvat perustelut miksi määrärahat eivät riitä.** Toiminnan ja talouden raportti on esitettävä myös talous- ja hallintojohtajalle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seuranta toteutetaan osana tilinpäätöstä ja tarkastuslautakunnan lausuntoa.

7. Arviointimenettelyn mukaiset toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi

Arviointimenettelyn toimenpiteistä aiheutuvat menojen vähennykset ja tulojen lisäykset on huomioitu talousarviossa. Lisäksi on jouduttu tekemään muita rakenteellisia muutoksia valtionosuuksiin kohdistuneiden tarkistusten, korkotason nousun sekä rahoitustuottojen kehityksen takia. Arviointimenettelyn toimenpideohjelman mukaiset arviot eivät ole toteutuneet näiltä osin.

Talousarvio- ja suunnitelmakaudelle 2024–2027 on huomioitu hyvinvointialueiden alkamisesta vuoden 2023 alusta tulevat talouteen vaikuttavat muutokset eli sote- ja pelastustoimen kustannukset ja verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, sekä ateria- ja puhtauspalvelujen toiminnan siirtyminen inhouse-yhtiö PPE Köökki Oy:öön.

Kaupungin tulo-rahoitus on kesällä 2023 tehtyjen siirtolaskelmien ja myöhempien valtionosuuksien perusteiden tarkistusten johdosta pienentynyt merkittävästi. Valtionosuuksia tämä siirtolaskelmien tarkastaminen pienensi noin miljoona euroa verrattuna vuoteen 2023 ja verotuloja noin 500 000 euroa suhteessa vuoden 2023 tasoon. Tämä aiheuttaa huomattavia haasteita arviointimenettelyssä hyväksytyjen tavoitteiden saavuttamiseen ja se tulisi ottaa huomioon arvioitaessa sitä, onko Haapajärven kaupunki saavuttanut vuosittaiset tavoitteensa.

Arviointimenettelyn toimenpiteistä aiheutuvat menojen vähennykset ja tulojen lisäykset on huomioitu talousarviossa.

Kaikkien päävastuualueiden osalta siirtolaskelmien aiheuttamista tulojen vähentymisestä aiheutuvat säästötarpeet kohdennetaan lopullisesti vuoden 2024 alussa käyttösuunnitelmilla. Vuoden 2024 säästökohteita päävastuualueittain yleisellä tasolla esitellään alla.

Hallintopalvelut

Tuloveroprosentin korottaminen 0,3 % vaikutus 214 638 euroa.

Hallintopalveluissa panostetaan arviointimenettelyssä nimettyjen toimien lisäksi työllistämispalveluihin, joissa tavoitteena on vuonna 2024 mm. käynnistettävän Warikko-toiminnan kautta 125 000 euron säästöjen saaminen. Lisäksi hallintopalveluissa on edeltävien vuosien toteutumien perusteella kohdennettu määrärahat tiukkaa talouskuria noudattaen niille kustannuspaikoille, joilla niitä eniten tarvitaan sekä karsittu samalla kustannuksia niin paljon kuin mahdollista.

Yhteistyöllä Joki ICT:n kanssa (hyödyttää kaikkia päävastuualueita) vähennetty IT kuluista tarkistamalla kaikki palvelut ja niiden tarve.

Palvelujen ostoissa vähentävänä tekijänä näkyy talous- ja henkilöstöhallinnon kulujen siirtyminen osaksi hallinnon muita kuluja sekä myös ympäristöpalvelujen siirtyminen omille kustannuspaikoilleen.

Sivistyspalvelut

Talouden tasapainottamisohjelman mukaisista toimenpiteistä on sivistyspalveluissa toteutunut vähentäminen kirjaston henkilöstön osalta, ja perusopetuksessa on toteutunut vuonna 2022 yläasteen opetustuntien vähentäminen yhden ikäluokan ryhmiä yhdistämällä. Vuodelle 2023 asetetuista tasapainottamisohjelman mukaisista tavoitteista on toteutettu Väliojan koulun lakkauttaminen 1.8.2023 alkaen, K.J. Ståhlbergin koulun ja muiden alakoulujen henkilöstömäärän vähentäminen tarkastelemalla koulunkäynninohjaajien määrää. Lukion opetustunteja on vähennetty tavoitteiden mukaisesti, ja sivistyspalvelujen johtamisjärjestelyissä on yhdistetty lukion rehtorin ja sivistysjohtajan tehtävä.

Vuoden 2024 talousarviota laadittaessa on Jokilatvan Opisto toteuttanut säästöjä opetustunteihin ja yksi varhaiskasvatuksen yksikkö lakkautetaan. Lisäksi on tarkasteltu sivistyspalvelujen yksiköiden siivousta yhdessä teknisen toimen ja PPE Köökin kanssa. Toimintaa tarkastellaan jatkossakin suhteutettuna asiakas- ja hakijamääriin. Koulujen osalta on vuoden 2024 talousarviota laadittaessa suunniteltu seuraavan lukuvuoden toimintoja suhteutettuna oppilasennusteisiin. Toimenpiteet, jotka ovat jo mukana talousarviossa: esiopetusryhmien määrän vähentäminen ja yhden K.J. Ståhlbergin koulun ikäluokan ryhmien yhdistäminen kolmesta kahteen.

Varhaiskasvatuksen toimintaa on järjestetty vuodelle 2024 tarkastelemalla yksiköiden sijoittelua sekä vähentämällä ostopalveluja lisäämällä kaupungin omana työnä tehtäviä toimintoja, kuten toimistotyötä.

Lisäksi sivistyslautakunnan on esitettävä vuoden 2024 käyttösuunnitelmaa hyväksyessään 400 000 euron toimintakulujen vähennys tai toimintatuottojen lisäys tai näiden yhdistelmä, jotta kaupungin arviointimenettelyssä esitetyt tavoitteet voidaan edes osittain saavuttaa. Toimenpiteitä tarkastellaan koko sivistyspalvelujen

osalta ja ne voivat olla esim. aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen laajuus, hankinnat, tilojen käyttö, asiakasmaksut, henkilöstön määrälliset tarpeet ja sijoittuminen sivistyspalvelujen sisällä, opetusryhmien kockojen kasvattaminen ja jakotuntien puolittaminen luokkien 4–9 osalta, ulkopuolisten liikuntapalvelujen oston vähentäminen, omatoimiajan – jolloin työntekijät eivät ole paikalla – käyttöönotto kirjastossa sekä palvelujen aukioloaikojen uudelleen tarkastelu, koulukuljetusten uudelleen organisointi ja kuljetusten odotusaikojen käyttöönotto luokkien 4–9 osalta sekä sivistyspalvelujen johtamisjärjestelyjen tarkastelu esim. perusopetuksen hallinnon ja johtamisen uudelleenorganisointi. Tarvittaessa toiminnalliset muutokset voidaan tehdä tulevan syyslukukauden alusta alkaen, jos niitä ei voi toteuttaa kuluvan lukuvuoden aikana, jonka jälkeen ne vaikuttavat koko seuraavan vuoden sivistyspalvelujen toimintaan ja taloudelliseen tilanteeseen.

Tekniset palvelut

Talouden säästötavoitteiden toimenpiteistä on teknisissä palveluissa toteutunut vuoden 2023 palkkakustannusten säästö 1,5 htv osalta. Lisäksi eläköitymisten tai muiden syiden vuoksi vapautuneiden paikkojen täyttämässä on suoritettu tarveharkintaa.

Tasapainottamisohjelmaan kirjattu Väliojan koulun lakkauttaminen on tehty 1.8.2023 alkaen.

Vuoden 2024 talousarviota laadittaessa on haettu säästökohteita erilaisilla toimenpiteillä: Merkittävimpinä näistä on mm. kiinteistöjen siivouspalvelut, joita on tarkasteltu yhdessä sivistyspalvelujen ja PPE Köökin kanssa. Tällä toimenpiteellä tavoitellaan noin 170 000 euron säästöjä.

Henkilöstömenojen osalta merkittävä säästö tulee 2,75 htv:n (noin 12 %) vähenemisen vuoksi, jolla saavutetaan noin 63 000 euron vuosisäästö. Kaavoitus- ja mittauspalvelujen toiminta organisoidaan uudelleen 1.6.24 alkaen henkilökuntaa vähentämällä ns. luonnollisella poistumalla ja ostopalveluja lisäämällä. Tekninen lautakunta päättää alkuvuodesta toiminnan organisoinnin yksityiskohdista.

Hiihtolatujen ylläpitokustannukset nousivat voimakkaasti talvikaudella 2022–2023. Tämän vuoksi on yhteistyössä Sivistyspalveluiden kanssa luotu hiihtolatujen kunnossapitoluokitus.

Talviaurauksen osalta toimenpiteitä on omavastuuosuuden korotus 65 euroon ja lähtörajojen tarkastelu. Omavastuuosuuden korotuksella saadaan lisää tuloja noin 15 000 euroa. Sähkönkulutuksessa jo aiemmin tehty katuvalaistuksen jaksottaminen tuo noin 10 000 euron säästön. Lisäksi sähkön osalta tarkastellaan muita säästömahdollisuuksia sekä uusimalla katuvalaistusta.

Rakentaminen jatkuu kaupungilla voimakkaana, joka rasittaa kaupungin taloutta vielä useita vuosia. Myös korjausvelka niin kiinteistöjen kuin infrastruktuurin osalta on viimevuosien rakentamisesta huolimatta merkittävää.

Tyhjänä olevat ja purkamista odottavat kiinteistöt eli K.J. Ståhlbergin koulu, hotelli-ravintola, Kaunisto ja omakotitalo osoitteessa Puistokatu 74 rasittavat taloutta purkukustannusten ja alaskirjausten takia. Käyttötalousmenoissa on varauduttu vuonna 2024 purkamaan Kaunisto ja omakotitalo.

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalveluissa tavoitellaan säästöjä henkilöstöjärjestelyillä sekä kohdentamalla kustannukset tiukalla talousotteella siten, että palvelut tuotetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti.

8. Talousarvion tekstiosa

Talousarvion tekstiosassa esitellään päävastuualueiden sisältämät vastuualueet luetteloituna, toimielin, tili-velvolliset viranhaltijat ja kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet sekä palvelutuotannon periaatteet suunnitelmavuosille.

Vastuualueittain esitellään toiminnan kuvaus, tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella sekä mittarit. Mittareissa voi olla suoritettavuuksia, tehokkuutta ja taloudellisuutta kuvaavia mittareita sekä toiminnan laajuutta ja voimavaroja osoittavia lukuja. **Mittarit eivät ole valtuustoon nähden sitovia, ellei sitovuudesta erikseen päätetä.** Suoritettavuuksien toteutumista tulee kuitenkin seurata ja liittää tiedot mm. toimintakertomukseen, jossa mittareiden tiedot kuvaavat kyseisen vuoden lopun tilannetta.

Talousarvion tekstiosaa käytetään raportoinnin pohjana toimielimelle ja kaupunginhallitukselle. Raporteissa peilataan sitä, miten talousarviossa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet. Raporttiin lisätään myös euromääräisten tietojen toteutuminen ja ennuste vuoden lopussa. Joulukuun raportin toteutuminen on pohjana toimintakertomukselle.

Jokaisella vastuualueella asetetaan talousarviovuodelle myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit. Näihin tavoitteisiin pääsystä raportoidaan toimintakertomuksessa sekä arvioidaan osana tilintarkastusta.

9. Haapajärven kaupunkikonserni

Toiminta

Kaupungin tytäryhtiöitä ovat tällä hetkellä Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokralat, Haapajärven Yrityspalvelut Oy, Haapajärven Lämpö Oy ja Haapajärven Vesi Oy.

Vuokraloyhtiö huolehtii kaupungin vuokra-asunnoista sekä niiden rakentamisesta ja kunnossapidosta. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Vuokra-asuntotoiminta pystytään hoitamaan toiminnasta saaduilla vuokratuloilla, kun asuntojen käyttöaste on riittävän korkea.

Kaupunki hoitaa yrityskohtaiset neuvontapalvelut oman tytäryhtiön eli yrityspalvelujen toimesta. Lisäksi yrityspalvelut tuottavat yritysten tarvitsemat toimitilapalvelut. Yrityspalveluilla on palveluksessa toimitusjohtajan lisäksi yrityskehittäjä.

Kaupunki jatkaa edelleen seutukunnan jäsenenä ja ostaa vuotuisella jäsenmaksulla aluekehityksen ja yritys-toimijoiden yhteiset hankepalvelut seutukunnalta.

Myös lämpö- ja vesiyhtiöt ovat itsenäisiä taloudellisesti ja ne rahoittavat toimintansa pääosin käyttö- ja liittymämaksuilla.

Yhteisenä tavoitteena konsernissa on konsernin koko velkamäärän pienentäminen. Kaupunki antaa edelleenkin tarvittaessa takauksia tytäryhtiöiden lainojen vakuudeksi erillisillä valtuuston päätöksillä. Pienehköjä investointeja yhtiöiden tulee jatkossakin toteuttaa omilla vakuusjärjestelyillä. Velkamäärän pienentämistavoitteen toteutumiseen vaikuttaa Vuokralat -yhtiön rakenteilla olevien uudis- ja peruskorjaushankkeiden rahoitukseen tarvittavat lainat.

Tytäryhtiöiden toimintaa esitellään edelleen luottamushenkilöille vuosittain maaliskuussa valtuuston iltakoulussa. Riittävän suurissa asioissa tullaan iltakouluja järjestämään erikseen. Uudis- ja peruskorjaushankkeiden rahoitukseen liittyviä asioita käsitellään myös iltakoulussa.

Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa huomioidaan kuntalain 47 §:n määräys, että hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus. Tytäryhtiöiden toiminnan kehittämiseksi on laadittu konsernin toiminnan suuntaviivat 2025 asiakirja. Myös konserniohjeet on uusittu.

Konsernin sisällä yhtiöiden keskinäistä yhteistyötä ja yhteistyötä kaupungin kanssa hallinnollisissa ja muissa toiminnallisissa asioissa kehitetään jatkuvasti aktiivisesti. Säännöllistä konsernipalaverikäytäntöä jatketaan. Kunnallistekniikan rakentamisessa ja kunnossapidossa sekä kiinteistöhuollossa yhteistyötä lisätään konsernin sisällä.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot

Tavoitteet ja riskit:

Toimintatavoitteet:

- 1) käyttöaste yli 95 %
- 2) asukkaiden vaihtuvuus alle 33 %
- 3) Vuokraustoiminnan sähköisen asiointin astetta lisätään

Kiinteistöjen kunnossapitoa tehdään vuokrissa kerättävien vuosikorjaus- ja pieninvestointimäärärahojen puitteissa. Lainarahoituksella tehdään suunnitelmallisesti uudisrakentamista ja peruskorjaustyypisiä korjauksia kiinteistöihin, jotka kiinteistöjen salkutuksen perusteella ovat pysyvästi pidettäviä.

Edistetään esteettömämpää asumista kuntoarvioiden teon yhteydessä laadittavilla esteettömyyskartoituksilla, joita hyödynnetään esteettömien asuntojen tarpeen lisääntyessä kiinteistöjen ja asuntojen muutostöissä. Vitikantie 17 ja 19 uudisrakennushankkeet sekä Kaivokatu 7 peruskorjaushanke valmistuvat 2024.

Koivuhaassa yhtiön aluekehittämissuunnitelman toteutushanketta jatketaan.

Edistetään omassa toiminnassa kaupungin Hinku-tavoitteita. Jatketaan monipuolista markkinointia.

Haapajärven Yrityspalvelut Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Yrityspalvelut Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala ja tehtävä on Haapajärven elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittäminen. Tämän lisäksi kaupunki on linjannut myös paikkakunnan veto- ja elinvoiman kehittämistehtäviä osaksi yrityspalvelujen tehtäväkenttää. Myös kaupunginvaltuuston hyväksymässä Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiassa on yrityspalveluille osoitettu useita kehittämistoimenpiteitä, jotka liittyvät mm. paikkakunnan näkyvyyden parantamiseen, yritystoiminnan monipuolistamiseen sekä asuin- ja elinympäristön kehittämiseen.

Yhtiöjärjestyksen mukaan mm. kehittämistyötä voidaan tehdä tuottamalla yrityksille erilaisia toimitilapalveluja, osallistamalla ja rahoittamalla erilaisia kehittämishankkeita, sekä tuottamalla muuta elinkeinotoimintaa edistävää palvelua.

Yrityspalvelut antaa palvelua sekä yritystoimintaa suunnitteleville että jo toimiville yrityksille, yhteistyössä seutukunnan kehittämissyhtiö Nihakin ja Haapajärven Yrittäjät ry:n kanssa.

Yritystoiminnan kehittämisessä olennaista on antaa neuvontaa ja apua yrityksen perustamista suunnitteleville ja pitää säännöllisesti yhteyttä paikkakunnan yrityksiin. Yritystapaamisissa käydään läpi yrityksen tilannetta, heidän mahdollisia kehittämissuunnitelmia sekä investointitarpeita, ja niiden rahoitusvaihtoehtoja. Tähän tehtävään on asetettu tavoitteita ja niiden toteutumista seurataan mm. käydyillä kehityskeskusteluilla, yritysten lukumäärän kehitymisellä sekä perustettujen uusien yritysten ja työpaikkojen lukumäärällä.

Paikkakunnan veto- ja elinvoimaan liittyy hyvin vahvasti sen vireä ja monipuolinen yritystoiminta. Sen lisäksi siihen liittyy monia muitakin tekijöitä kuten, keskustojen elävöittäminen ja houkuttelevuuteen panostaminen, asuin- ja yritysalueiden houkuttelevuus, tapahtumat, harrastusmahdollisuudet, matkailun edistäminen, kaupunki-, kahvila- ja ravintolakulttuurin edistäminen, positiivisen yhteisöllisyyden ja yleisen vireyden lisääminen, ... ja paljon muuta.

Myös tähän tehtävään on yrityspalveluille yhdessä kaupungin, tytäryhtiöiden ja muiden organisaatioiden

kanssa, asetettu tavoitteita. Tavoitteita ovat mm. yleisölle ja yrityksille suunnattujen tapahtumien järjestäminen, yrityskehityshankkeissa avustaminen ja niiden käynnistäminen, Ouluntien teollisuusalueen toimintaympäristön ja sen infran kehittäminen ja markkinointi, biotuotetehtaan hanketoiminta ja sen realisoituminen yritystoiminnaksi, etätyömahdollisuuksien kehittäminen ja markkinointi, Haapajärven yrittäjyys- sekä yritys- ja työelämäpolkumallin kehittäminen, sekä koko konsernin markkinointiin ja asiantuntemukseen panostaminen.

Toimitilapalvelu on edelleenkin tärkeässä roolissa yritystoiminnan kehittämisessä ja sen kehittymisestä seurataan mm. rakennetuilla tiloilla ja niiden vuokra-asteilla.

Riskit

Yritysneuvonnan ja kehityshankkeiden lisäksi paikkakunnan kehittäminen toimitiloja hallinnoimalla aiheuttaa tietenkin toimitiloihin liittyvän taloudellisen riskin.

Tulipalon tai muun vahingon lisäksi riskit voivat aiheutua myös tilanteista, joissa yritystoimintaa varten rakennetut tilat syystä taikka toisesta jäävät tyhjiksi.

Omaisuuksivahinkojen varalta yrityksellä on kilpailutettu vakuutus, mutta tilojen ”tyhjillään oloon” ei ole olemassa vakuutusturvaa.

Haapajärven Lämpö Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Lämpö Oy tuottaa asiakkailleen kaukolämpöä uusiutuvalla energialla ja CO2 vapaasti. Kaukolämpö tuotetaan lähes kokonaan Haapajärven teollisuuslaitoksilta saatavilla polttoaineilla. Tällä hetkellä Haapajärven Lämpö Oy:n tuottama kaukolämpö energia on edullisinta, joka asiakasryhmässä koko maahan verrattuna

Tavoitteena on, että kaukolämmön hinta on kaikissa kuluttajaryhmissä kilpailukykyisimpien joukossa, sekä valtakunnallisesti ja myös Haapajärvellä muihin lämmitysmuotoihin verrattuna. Tavoitteena on myös kehittää Haapajärvellä bioenergia- ja biotuotetaloutta.

Taloudellisena tavoitteena on tasapainoinen talous. Talouden tasapainoon vaikuttaa eniten korotason nousu ja yleinen inflaatio, mikä näkyy sähkön- ja polttoaineen hinnan nousuna. Talouden tasapainon osalta on tehty jo päätöksiä kun päätettiin nostaa 5 % kaukolämpöenergia hintaa vuodelle 2024.

Haapajärven Lämpö investoi vuonna 2023 ORC-laitteistoon, jolla saadaan noin puolet Biohybridilaitoksen sähkön kulutuksesta. ORC-laitteisto otettiin käyttöön maaliskuussa 2023. Tämän investoinnin myötä pystymme pitämään energian tuotannon kustannuksia maltillisena, joka taas heijastuu kuluttajien energian hintaan.

Verkoston laajentamista jatketaan kaava-alueella kannattavilta osin. Verkostoa saneerataan ns. sairaalanrungan osalta. Lisäksi tarjotaan myös ”kaukokylmää” asiakkaille niissä kohteissa missä se on järkevää toteuttaa.

Uuden Biohybridilaitoksen valmistuttua keskitytään tulevaisuudessa uusiin monimuotoiseen CO2 vapaisiin energian tuotantoihin, joihin kuuluu lämpöpumput, aurinkoenergia, sähkökattilat ja ehkä tulevaisuudessa tuulivoimakin.

Uusi varautumissuunnitelma tullaan päivittämään vuonna 2024. Varautumissuunnitelma päivitetään tämän hetken tilanteen perusteella, johon kuuluu erityisesti energiakriisi ja sota.

Tiedottaminen on tänä päivänä tärkeä osa yrityksen jokapäiväistä toimintaa ja sitä tullaan jatkamaan tästä eteenpäin eri somealustoilla sekä verkkosivuilla. Lämpö -yhtiö on saanut hyvää palautetta tiedottamisesta ja näkyvyys on parantunut huikkeasti.

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Vesi Oy:n tavoitteet ovat seuraavat:

- asiakkaille myytävän veden mikrobiologinen laatu täyttää jatkuvasti viranomaisten talousveden laadulle asettamat normit
- veden laadusta ei tule asiakasvalituksia
- veden paine on riittävän korkea kaikilla verkoston osilla
- jätevesiverkoston vuotovesimäärä on korkeintaan 50 prosenttia jäteveden puhdistamolle toimitettavasta jätevedestä
- yhtiön tilinpäätöksen tulos varsinaisen liiketoiminnan osalta ei ole tappiollinen
- jatketaan tehdyn selvityksen pohjalta yhteistyössä kaupungin kanssa jätevesiverkoston vuotovesien vähentämistä verkostoa saneeraamalla.
- Yksityisomistuksessa olevien kiinteistöiden hulevesien johtamisesta viemäriverkkoon laaditaan selvitys. Selvityksen perusteella laaditaan toimet vuotovesien vähentämiseksi.
- kaukovalvonnan ja vesilaitosautomaation kehittämistä jatketaan

Arvio yhtiön riskeistä on koottu Vesihuollon valmiussuunnitelmaan. Suurimmat riskit ovat vaikea häiriötilanne, suuronnettomuus ja poikkeusolot. Riskeihin varaudutaan mm. verkostojen saneerauksella sekä kaukovalvonnan ja –ohjauksen kehittämisellä sekä henkilöstön ammattitaidon kehittämisellä. Lisäksi kiinnitetään huomiota mahdollisissa häiriötilanteissa yhteistyöhön terveystalouden, Haapajärven kaupungin ja alueen muiden vesihuollon organisaatioiden sekä yksityisten toimijoiden kanssa. Myös viestintää mahdollisissa kriisitilanteissa pyritään tehostamaan.

Vakaa taloudellisen kehityksen jatkaminen veden- ja jäteveden hintoja hiukan korottaen. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja lukuun ottamatta kerättyjä liittymismaksuja.

10. Tuloslaskelman sisältö

TULOSLASKELMA vuodelle 2024

Toimintatuotot	5 516 948 = käyttötalouden tulot yhteensä
Toimintakulut	- 24 842 472 = käyttötalouden menot yhteensä
TOIMINTAKATE	- 19 325 524 = käyttötalous yhteensä nettona

Verotulot 16 984 00 (sisältää kunnallisveroa 10,2 %:n tuloveroprosentin mukaan 12 200 000 euroa, yhteisöveroa 1 700 000 euroa, kiinteistövero 3 084 000 euroa.)

Valtionosuudet pohjautuvat Kuntaliitosta saatuihin ennakkotietoihin ja ovat yhteensä 5 421 610 euroa.

Rahoitustuotot 1 060 600 euroa ja rahoituskulut 1 437 700 euroa sisältävät sijoitusten tuottoarviota 759 000 euroa ja lainojen korkokuluja 1 261 500 euroa.

VIKSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Toisin sanoen vuosikatteen pitäisi kattaa vähintään poistot (korvausinvestoinnit, esim. kiinteistön peruskorjaus, ei uudisrakentaminen) ja lainojen lyhennykset. Vuoden 2024 talousarviossa vuosikate on 2 702 986 euroa eli tulorahoitus riittää kattamaan normaalin toiminnan eli kysymyksessä on tasapainossa oleva talous (mikäli toteutuma on talousarvion mukainen).

Ylijäämäinen tai vahvistuva talous on kysymyksessä, kun vuosikate vähennettynä pitkäaikaisen lainojen lyhennyksillä ja korvausinvestoinneilla on > 0.

Tasapainossa oleva talous on silloin kun vuosikate = suunnitelmapoistot (=korvausinvestoinnit).

Heikkenevä talous, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.

Kriisitalous, kun vuosikatekin on negatiivinen eli tulorahoitus ei riitä edes varsinaisen toiminnan pyörittämiseen.

Poistot ja arvonalentumiset sisältävät käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikauden tulos on 73 662 euroa. Tilikauden tulos on se erä, josta valtuuston täytyy tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päättää, miten se käytetään (positiivinen tulos) tai miten se katetaan (negatiivinen tulos).

Rahastojen ja varausten muutos sisältää kertyneen poistoerovarauksen purkua 85.500 euroa (Poistoerovaraus on tehty vuonna 1997 Oksavan koulun ja työkeskuksen investoinneista sekä vuonna 2004 yläasteen peruskorjauksesta eli investointivarauksella katettuja investointeja). Investointivarauksen purkua ei ole kirjattu kerralla tuloksi vaan siitä on muodostettu poistoerovaraus ja poistoerovarausta puretaan vuosittain yhteensä 85.500 euroa kirjaamalla se tuloslaskelmaan tuloksi.

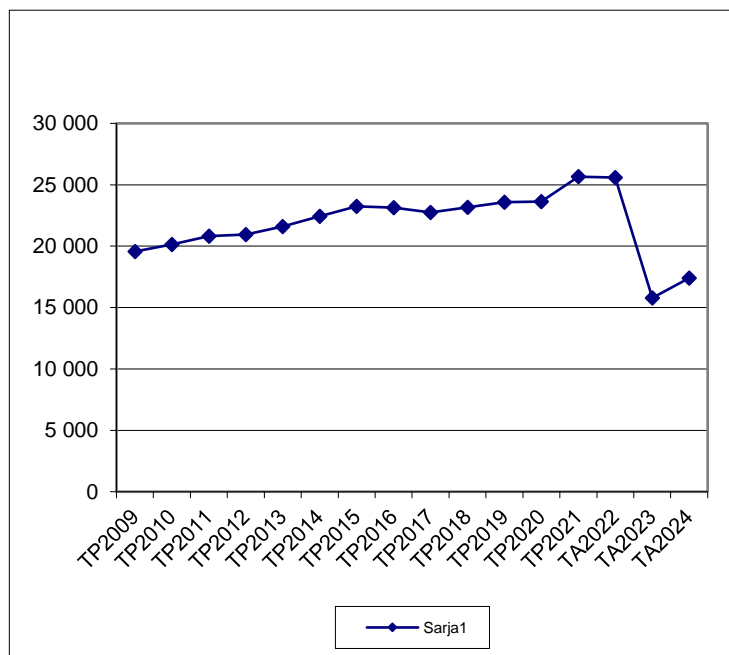
Tilikauden ylijäämä on 159 162 euroa, joka kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaa pääomaa lisäävänä eränä.

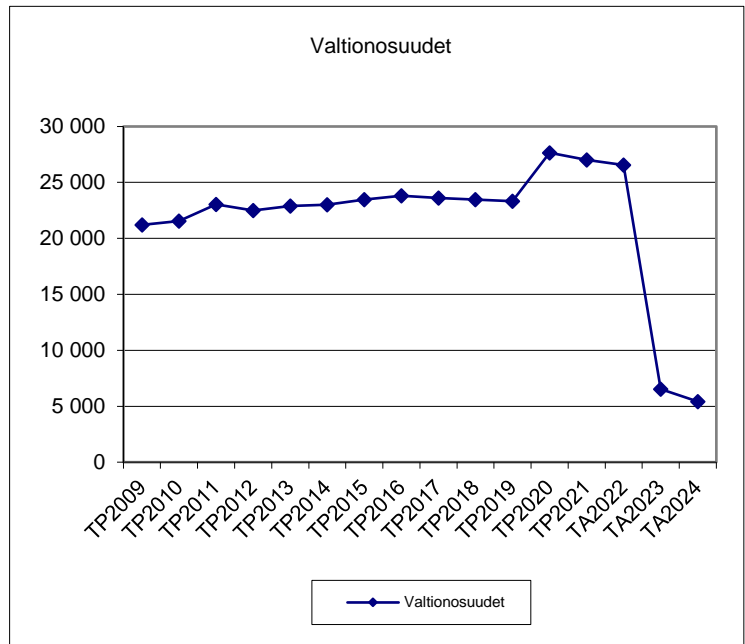
TULOSLASKELMA 2024–2026	TA 2023 euro	TA2024 euro	TS2025 euro	TS2026 euro
Toimintatuotot	4 969 843	5 516 948	4 764 000	4 812 000
Toimintakulut	-25 018 592	-24 842 472	-23 012 000	-23 380 000
TOIMINTAKATE	-20 048 749	-19 325 524	-18 248 000	-18 569 000
Verotulot	15 785 000	16 984 000	17 070 000	17 328 000
Valtionosuudet	6 530 000	5 421 610	5 487 000	5 597 000
Rahoitustuotot ja kulut	313 500	-377 100	300 000	300 000
VUOSIKATE	2 579 751	2 702 986	4 609 000	4 656 000
Poistot ja arvonalentumiset Satunnaiset erät	-2 222 500	-2 629 324	2 230 000	2 500 000
TILIKAUDEN TULOS	357 251	73 662	2 379 000	2 156 000
Poistoeron lis. -/väh. + Varausten lis. -/väh. + Rahastojen lis. -/väh. +	85 500	85 500	85 500	85 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	442 751	159 162	2 464 000	2 241 000

Talousarviossa 2024 palkkojen korotukset on arvioitu laskemalla korotus koko vuodelle 2,0 %:na. Muutoin menot on sopeutettu käytössä oleviin tuloihin ja tulot on arvioitu niin realistisesti kuin se talousarvion laadinta-aikaan on ollut mahdollista.

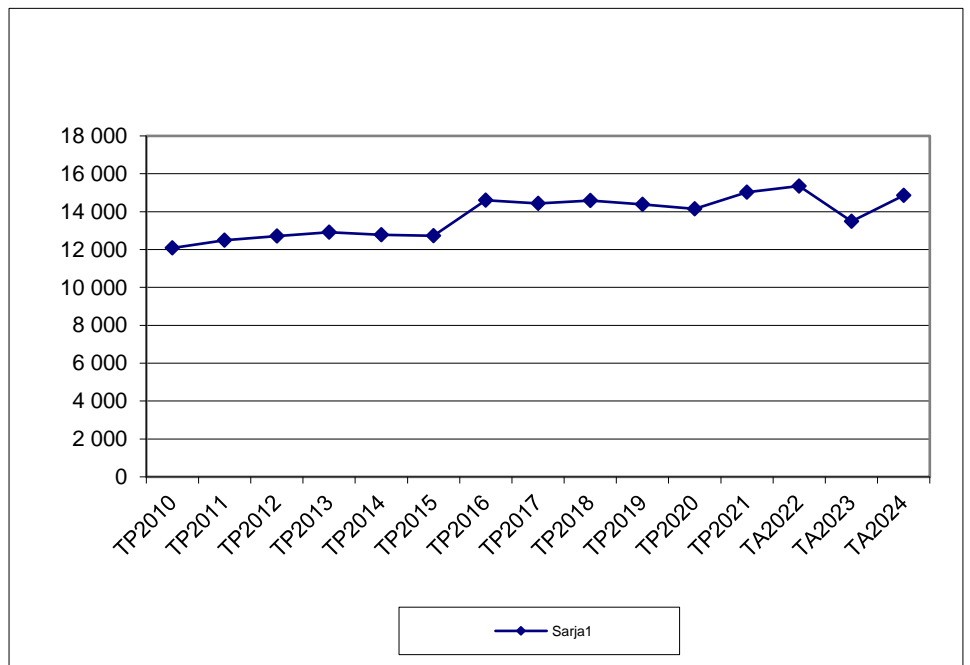
Verotulot	1000 eu- roa	eu- roa/as.
TP2009	19 569	2 536
TP2010	20 135	2 636
TP2011	20 828	2 739
TP2012	20 946	2 740
TP2013	21 599	2 837
TP2014	22 444	2 996
TP2015	23 251	3 126
TP2016	23 136	3 156
TP2017	22 750	3 138
TP2018	23 161	3 240
TP2019	23 573	3 362
TP2020	23 624	3 424
TP2021	25 656	3 771
TA2022	25 586	3 708
TA2023	15 785	2 321
TA2024	17 404	2 492

Valtionosuudet	1000 euroa	euroa/as.
TP2009	21 196	2 747
TP2010	21 546	2 821
TP2011	23 032	3 029
TP2012	22 506	2 944
TP2013	22 896	3 008
TP2014	23 015	3 072
TP2015	23 465	3 155
TP2016	23 805	3 247
TP2017	23 620	3 257
TP2018	23 467	3 282
TP2019	23 313	3 325
TP2020	27 656	4 009
TP2021	27 031	3 973
TA2022	26 567	3 850
TA2023	6 530	960
TA2024	5 421	776

Henkilöstömenot	1000 euroa
TP2010	12 082
TP2011	12 491
TP2012	12 712
TP2013	12 922
TP2014	12 780
TP2015	12 724
TP2016	14 604
TP2017	14 435
TP2018	14 583
TP2019	14 389
TP2020	14 156
TP2021	15 034
TA2022	15 355
TA2023	13 483
TA2024	14 853

Vuoden 2010 alusta alkaen sosiaali- ja terveystoimen, rakennusvalvonnan, ympäristöterveyden huollon ja tukipalvelujen (talous- ja henk. hallinto, atk-palvelut) henkilöstö on siirtynyt Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle

Vuoden 2016 alusta varhaiskasvatuksen henkilöstö on siirtynyt Selänteeltä kaupungille

Vuosina 2017, 2018 ja 2019 kiky-sopimuksen mukainen lomarahojen leikkaus 30 %

11. Rahoituslaskelman sisältö

RAHOITUSLASKELMA vuodelle 2024

Vuosikate (siirtyy tuloslaskelmasta) kertoo sen minkä verran tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuoden 2024 talousarviossa vuosikate on hieman suurempi kuin poistot, joten se riittää korvausinvestointeihin mutta ei lainojen lyhennyksiin.

Investoinnit nettona (eli bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja myyntituotoilla) kertoo, paljonko kunta tarvitsee rahaa investointien rahoittamiseen.

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta osoittaa sen minkä verran investoinneista jää lainoituksella katettavaksi (tulorahoituksen ja investointien erotus).

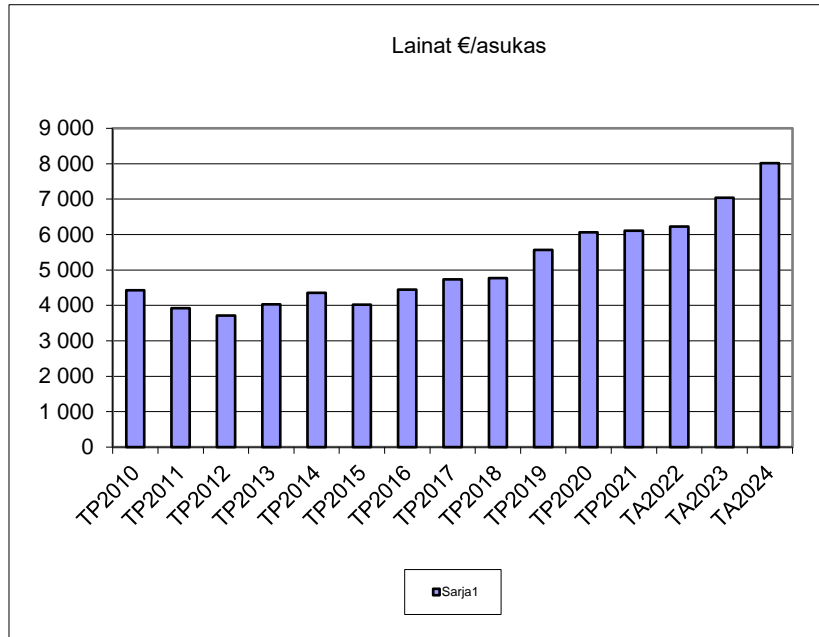
Lainakannan muutokset kertoo, minkä verran velkaannutaan lisää tai minkä verran lainakanta pienenee talousarviovuoden aikana. Vuoden 2024 talousarviossa lainakanta kokonaisuudessaan kasvaa edellisestä vuodesta, joten kaupunki velkaantuu lisää. Vanhoja lainoja lyhennetään 8 103 693 eurolla ja jotta kaikki investoinnit ja lainojen lyhennykset pystytään rahoittamaan, on uutta lainaa varauduttu ottamaan 11 777 207 euroa.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta kertoo varsinaisen toiminnan, investointien ja lainoituksen erotuksen. Vuonna 2023 nettokassavirta on – 5 296 007 euroa, mikä katetaan sijoituksia tulouttamalla tai ottamalla lisää lainaa. Tästä kaupunginhallitus tekee myöhemmin päätöksen.

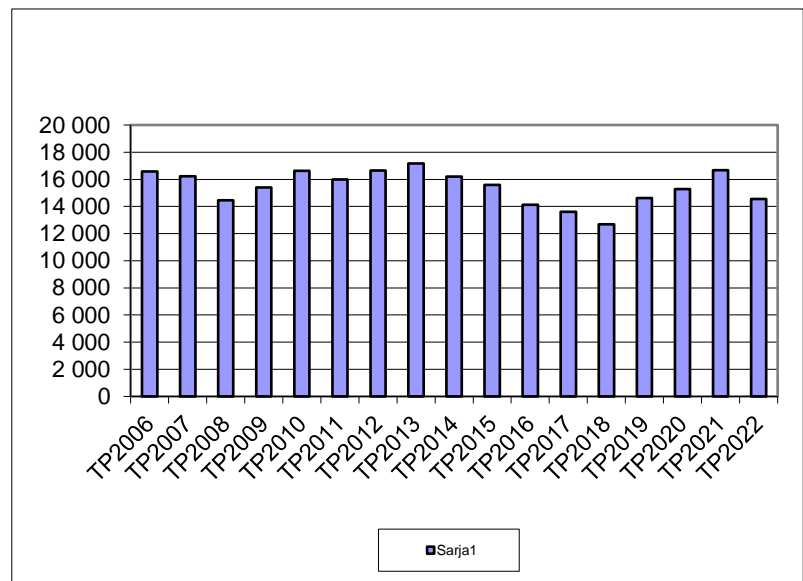
RAHOITUSLASKELMA 2024–2026				
	TA2023 euro	TA 2024	TS 2025	TS 2026
VUOSIKATE	2 579 751	2 702 986	4 609 000	4 656 000
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
Tulorahoitus	2 579 751	2 702 986	4 609 000	4 656 000
Investoinnit, netto	-7 765 000	-6 481 200	-5 418 400	-3 120 000
Varsinaisen toim. ja inv. kassavirta	-5 185 249	-3 778 214	-809 400	1 536 000
Antolainauksen muutokset		444 700		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 200 000	6 481 200	5 418 400	3 120 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 100 000	-8 103 693	-8 500 000	-8 500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Lainakannan muutokset (pitkäaik.)	2 100 000	-1 622 493	-3 081 600	-5 380 000
Oman pääoman muutokset		-340 000	-120 000	0
Vastaavien muutokset taseessa				
Vastattavien muutokset taseessa				
Rahoitustoiminnan kassavirta	2 100 000	-1 517 793	-3 201 600	-5 380 000
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-3 085 249	-5 296 007	-4 011 000	-3 844 000

Vuoden 2023 rahoitusvaje n. 5,3 miljoonaa euroa katetaan sijoituksia tulouttamalla tai ottamalla lisää lainaa. Päätöksen tekee myöhemmin kaupunginhallitus.

Lainat	1000 eu-roa	eu-roa/as.
TP2010	33 807	4 426
TP2011	29 812	3 920
TP2012	28 372	3 712
TP2013	30 653	4 027
TP2014	32 648	4 358
TP2015	29 907	4 021
TP2016	32 615	4 449
TP2017	34 361	4 739
TP2018	34 091	4 769
TP2019	39 056	5 570
TP2020	41 850	6 066
TP2021	41 551	6 108
TA2022	42 942	6 223
TA2023	47 846	7 036
TA2024	55 992	8 018

Sijoitukset	1000 eu-roa	eu-roa/as.
TP2006	16 586	2 114
TP2007	16 220	2 067
TP2008	14 455	1 860
TP2009	15 404	1 997
TP2010	16 623	2 176
TP2011	15 998	2 104
TP2012	16 642	2 177
TP2013	17 163	2 255
TP2014	16 207	2 163
TP2015	15 578	2 094
TP2016	14 120	1 926
TP2017	13 612	1 891
TP2018	12 694	1 776
TP2019	14 629	2 086
TP2020	15 292	2 217
TP2021	16 680	2 452
TP2022	14 545	2 083

6000 VAALIT	TA 2023	TA2024
Toimintatuotot	11 500	47 160
Toimintakulut	-14 120	-57 430
TOIMINTAKATE	-2 620	-10 270
6010 TARKASTUSTOIMI		
Toimintatuotot	0	47 160
Toimintakulut	-32 000	-45 972
TOIMINTAKATE	-32 000	-45 972
6020-6070 (6100) YLEISHALLINTO	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	301 750	251 470
Toimintamenot	-3 344 680	-2 501 594
Toimintakate (Netto)	-3 042 930	-2 250 124
Laskennalliset kustannukset		
Poistot ja arvonalentumiset	-90 000	-20 852
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 942 930	-2 270 976
70 SIVISTYSTOIMI	TA 2023	TA 2024
Tuloarviot ja määrärahat		
Toimintatulot	2 227 233	1 837 710
Toimintamenot	-15 663 492	-15 318 880
Toimintakate (Netto)	-13 436 259	-13 481 170
Laskennalliset kustannukset		
Poistot ja arvonalentumiset	-17 000	-6 414
Tehtävän kokonaiskustannukset	-13 563 259	-13 487 584
80 TEKNINEN TOIMI	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	2 429 360	2 410 347
Toimintamenot	-5 964 300	-5 563 761
Toimintakate (Netto)	-3 534 940	-3 153 414
Laskennalliset kustannukset		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 115 500	-2 602 058
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 650 440	-5 755 472
90 YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	0	970 261
Toimintamenot	0	-1 354 935
Toimintakate (Netto)	0	-384 674
Laskennalliset kustannukset		
Poistot ja arvonalentumiset	0	-0
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	0
	TA 2023	TA 2024
YHTEENSÄ		
Toimintatulot	4 969 843	5 516 948
Toimintamenot	-25 018 592	-24 842 472
Toimintakate (Netto)	-20 048 749	-19 325 524
Laskennalliset kustannukset		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 222 500	-2 629 324
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 271 249	-21 954 848

12. Käyttötalousosa päävastuualueittain

VAALIT

Vastuualueet: kunnalliset ja valtiolliset vaalit

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

PRESIDENTINVAALIT JA EUROPARLAMENTTIVAALIT

Toiminnan kuvaus: Vuonna 2024 järjestetään Presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit.

Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kaupunginhallitus.

Sekä presidentinvaalissa että europarlamenttivaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle vaalilain 188 §:n 3 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta vaaleista äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Jos presidentinvaalissa toimitetaan kaksi vaalia, korvaus suoritetaan kaksinkertaisena.

Ennakkoäänestys järjestetään kaupungintalolla ja Stoolperin kauppakeskuksen VauHaus:n tilassa. Sähköisen äänioikeusrekisterin /sähköisen vaaliluettelon käyttöä jatketaan myös näissä vaaleissa. Äänestysalueita on yksi, 001 Haapajärvi, äänestyspaikkana kaupungintalo.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

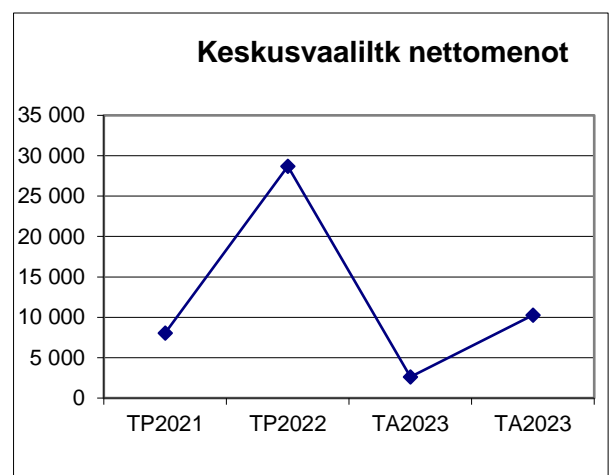
Äänestysalueita on yksi; Haapajärvi. Ennakkoäänestys järjestetään kaupungin omana toimintana kaupungintalolla ja mahdollisesti Stoolperin kauppakeskuksen VauHaus:n tilassa pyrkien hyvän äänestysaktiivisuuden saavuttamiseen. Ennakkoäänestyksessä käytetään sähköistä äänioikeusrekisteriä sekä vaalipäivän äänestyksessä sähköistä vaaliluetteloa.

Vuonna 2024 järjestetään

1. presidentinvaalit
  - vaalipäivä on 28.1.2024, ennakkoäänestys 17. – 23.1.2024
2. presidentinvaalien mahdollinen toinen kierros
  - vaalipäivä on 11.2.2024, ennakkoäänestys 31.1.-6.2.2024
3. Europarlamenttivaalit
  - vaalipäivä 9.6.2024, ennakkoäänestys 29.5.-4.6.2024

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP2021	TP2022	TA2023	TA2024
Menot	15 558	14 264	14 432	57 430
Tulot	7 494	14 432	14 264	47 160
Netto	8 064	28 696	2 620	10 270

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävä on kuntalain 121 §:n mukaan

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Edellä mainitut tarkastuslautakunnan tehtävät voidaan jakaa kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, arviointi ja muut tehtävät.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa, antaa arviointikertomuksen valtuustolle. Talousarviossa on varauduttu kahdeksaan (9) kokoukseen ja kolmeen (2) arviointikertomuksen laatimistilaisuuteen vuonna 2024.

Toiminta ja tavoitteet

Arvioinnin kohteena on kaupungin ja sen tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi ja saada aikaan oikein järjestetty ja hyvä hallinto sekä taloudenhoito sekä varmistaa mahdollisuus toiminnallisesti ja taloudellisesti riittävään ammattitaitoiseen tilintarkastuksen suorittamiseen.

Tarkastuslautakunnan yhtenä tavoitteena on myös lautakunnan riittävä kouluttautumisen tason saavuttaminen ja asiantuntemuksen lisääminen koulutuksen kautta. Koulutuksella pidetään yllä valmiudet arviointityön asiantuntevaan suorittamiseen huomioiden lakimuutokset.

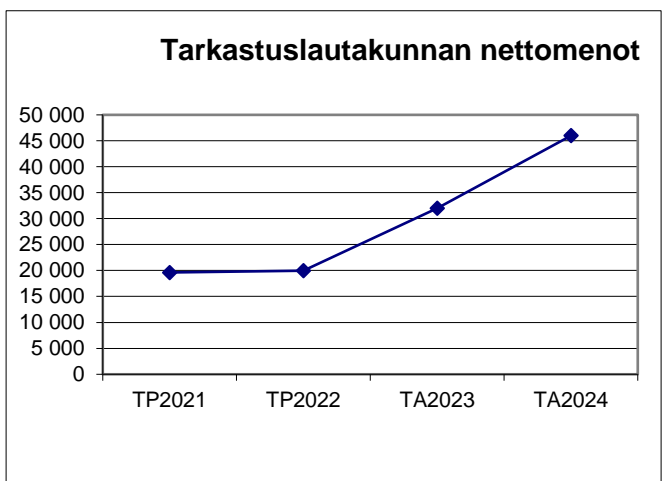
Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Tarkastuslautakunta valvoo, että tilintarkastus tehdään lakien ja asetusten mukaisesti riittävässä laajuudessa. Tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksen lisäksi sopimuksen mukaisesti kolme (3) kirjallista raporttia vuodessa tarkastuslautakunnalle sekä tarvittaessa suullisia raportteja.

Toimenpiteet

Tarkastuslautakunta arvioi joka päävastuualueiden ja lautakuntien toimintaa ja tavoitteiden toteutumista sekä tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista. Edelleen joka vuosi arvioidaan kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksiä ja täytäntöönpanoa sekä keskushallinnon toimintaa. Muu arviointi suoritetaan lautakunnan oman työsuunnitelman/-ohjelman mukaisesti.

TARKASTUSTOIMI				
	TP2021	TP2022	TA2023	TA2024
Menot	19 626	19 959	32 000	45 972
Tulot	0	0	0	0
Netto	19 626	19 959	32 000	45 972

HALLINTOPALVELUT

Vastuualueet: yleishallinto, hyte- ja työllisyyspalvelut sekä elinkeinotoimi

Toimielin: kaupunginhallitus

Kaupunkistrategian mukaiset arvot:

1. Palveluhenkisyys
2. Yrittäjäyys, opiskelu ja työnteke
3. Viihtyisä ja luonnonläheinen asumis- ja elinympäristö, josta huolehditaan vastuullisesti
4. Huolenpito kaikista asukkaista

Toiminta-ajatus: Vetovoimainen ja osaava hyvien palvelujen Haapajärvi keskellä Suomea

Visio: Elinvoimainen kestävän kehityksen periaatteita arvostava maaseutukaupunki

Painopistealueet:

1. Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta
2. Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla
3. Koulutus- ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajina
4. Yrittäjähenkisen kaupungin talous kunnossa

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut
  - asiakirjahallinnan ja muut hallintopalvelujen toimistopalvelut
2. Kuntayhtymältä ostettavat palvelut
  - kirjanpito ja palkanlaskenta
  - it –palvelut
3. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
  - maaseutupalvelut
  - maatalouslomituspalvelut
4. Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
  - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut (tytäryhtiö)
5. Valtion tuottamat palvelut
  - yleinen edunvalvonta
  - kuluttajaneuvonta
  - talous- ja velkaneuvonta

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia 2021–2025
- Konserniohjeet
- Henkilöstöohjelma
- Lastensuojeluohjelma
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Terveystiedon edistämishjelma
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Hankintaohjeet
- Tietoturvapoliittikka
- Maapoliittinen ohjelma

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet on koottu päävastuualueittain lukuun 7. Hallintopalvelujen taloutta tasapainottavat toimet löytyvät luvusta 7.

YLEISHALLINTO

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden ja rahoituksen perusteista.

Hallitus vastaa kaupungin hallinnosta, tiedonhallinnan tehtävistä ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kaupungin etua.

Keskushallinto vastaa keskitetystä asiakirjahallinnon tehtävistä sekä talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä tehtävistä ja myös talousarvion laadinnasta sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta. Lisäksi se huolehtii kaupunginhallituksen ja –valtuuston kokousasioista ja toteuttaa hallituksen vastuulla olevan tiedonhallintalain tehtävistä sekä työllistämiseen liittyvistä asioista. Lokakuusta 2023 alkaen hallinto vastaa myös kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnan päätyttyä ja henkilöstön siirryttyä liikkeenluovutuksella osaksi kaupungin henkilöstöä.

Henkilöstöhallinto sisältää kaupungin työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan.

Maaseutupalvelut ostetaan Pyhäjärven kaupungilta, jossa toimii kuntien yhteinen maaseutulautakunta (Pyhäjärvi, Haapajärvi ja Reisjärvi). Toholammin paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut vuoden 2023 alusta myös Haapajärven maatalousryttäjille.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Talousarviossa on varauduttu 16 kaupunginhallituksen kokoukseen, 8 kaupunginvaltuuston kokoukseen ja 8 iltakouluun.

Sähköistä asiointia ja sähköisiä palveluja kehitetään edelleen. KuntaAkkunan kehittämistyötä jatketaan yhdessä muiden kuntien kanssa. Toiminnanohjausjärjestelmää (TOJ) ja tiedonohjaussuunnitelmaa (TOS) ylläpidetään koko ajan. Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon valmistaudutaan. Tietosuojaa ja tiedonhallintaan liittyviä tehtäviä kehitetään edelleen yhdessä Joki ICT Oy:n kanssa. Ict -tuki- ja -asiantuntijapalvelut ostetaan Joki ICT Oy:ltä.

Kaupunki avustaa 4H-yhdistystä 9.000 eurolla vuonna 2024 ja lisäksi avustuksiin on varattu 2 000 euroa, mikä jaetaan kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä. Kaupunki maksaa jäsenmaksuja Kuntaliitolle, Pohjois-Pohjanmaan liitolle, Kotiseutuliitolle ja Nihakille. Erittely on talousarvion liitteenä.

Ajankohtaisista asioista tiedotetaan henkilökunnalle intrassa, ja tarvittaessa sähköpostilla tai erillisellä tiedotteella. Asioita käsitellään säännöllisesti yhteistyötoimikunnassa.

Kaupungin sijoitusten nettotuotto lisää sijoitusten pääomaa. Sijoituksia käytetään tarvittaessa valtuuston erikseen päättämiin, pääsääntöisesti investointikohteisiin.

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	TA25	TA26
Hallintopalvelujen henkilökunta	6	6	12	12	12
Kaupungin vakinaisen henkilökunnan (vakanssien) lkm	262	224	198	198	198
Kuntalaistapahtumat			2	3	3
Kaiku-kortin käyttö			5	5	7
Työterveyshuollon nettomenot	74707	66 000	70 000	70 000	70 000
Valtuuston kokouksia	8	8	8	8	8
Hallituksen kokouksia	17	16	15	15	15

Markkinointi ja viestintä

Vastuullinen viranhaltija: Talous- ja hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus: Viestintä- ja markkinointiasiantuntija suunnittelee, toteuttaa ja kehittää kaupungin sisäistä ja ulkoista viestintää sekä markkinointia. Toimintaan kuuluu konsernin ja paikkakunnan markkinointi ja brändäys matkailijoille sekä ulkopaikkakuntalaisille. Viestintä- ja markkinointiasiantuntijan palkkaaminen perustuu kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiaan ja on aloittanut työssään 13.4.2023.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Viestinnän tavoitteena on Haapajärven kaupungin asukkaiden tasapuolinen tiedottaminen mm. kaupungin tärkeimmistä päätöksistä, tapahtumista sekä liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvistä asioista. Kaupunki julkaisee kerran kuukaudessa oman, jokaiseen Haapajärviseen talouteen jaettavan kaupunkitiedotteen yhteistyössä tytäryhtiöiden kanssa. Lisäksi viestinnän tavoitteena on median ja muiden sidosryhmien tiedottaminen sekä konsernin sisäisen viestinnän suunnittelu ja kehittäminen. Kaupungilla on ulkoista viestintää varten käytössään tiedotepalvelun käyttäjäsovellus ja tiedotejakeluportaali valtakunnallisen median saavuttamiseksi. JokilCT hoitaa kaupungin ja tytäryhtiöiden yhteisen intran toteutuksen.

Markkinoinnin tavoitteena on lisätä kaupungin ja tytäryhtiöiden tunnettuutta sekä suunnitella ja kehittää konsernin yhteistä markkinointiyhteistyötä. Viestintä- ja markkinointiasiantuntija tekee markkinoinnin suunnittelu- ja kehittämyyhteistyötä yhdessä konsernin marvi-työryhmän sekä tytäryhtiöiden edustajien kanssa, sekä suunnittelee kaupungin markkinointisuunnitelman.

Mittarit

	TA23	TA24	TA25	TA26
Sosiaalisen median tavoitavuus	298,7 t	320 t	350 t	370 t
Printtimedian tavoitavuus	5,3 milj.	15 milj.	18 milj.	20 milj.
Kaupungin näkyvyys valtakunnallisessa mediassa	26 milj.	90 milj.	110 milj.	120 milj.
Marvi-työryhmän kokouksia	2	4	4	4
Julkaistut kaupunkitiedotteet	2	10	10	10
Kaupunkitiedotteessa julkaistut HYTE-tiedotteet	4	10	10	10

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kaupungin hyvinvointityön tehtävänä on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta kaupungin strategian linjausten mukaisesti. Hyvinvointityön tavoitteena on sosioekonomisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä kuntalaisten osallisuuden edistäminen.

Hyvinvointityötä ohjaa laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021–2024. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on laadittu monialaisen hyvinvointityöryhmän työstämänä. Hyvinvointikertomus kuvaa sekä hyvinvointitilannetta, että kaupungin oman hyvinvointipolitiikan toteutumista ja tuloksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiaa raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain koottavissa hyvinvointikertomuksen vuosiraporteissa. Hyvinvointikertomus on sähköisessä muodossa ja eri päävastuualueet käyttävät tätä toiminnan suunnittelun eri vaiheissa.

Hyvinvointityöryhmään kuuluu edustajia hallintopalveluista, sivistyspalveluista, teknisistä palveluista, vanhus- ja vammaisneuvostosta, kolmannelta sektorilta, seurakunnalta ja hyvinvointialueelta. Hyvinvointityön suunnitelmallisuuden edistämiseksi on laadittu tavoitteet ja niiden toteutumista seurataan Hyvinvointisuunnitelman vuosiraporteissa. Tavoitteet vuosille 2021–2024 ovat:

Liikunta ja elintavat: olemassa olevat sisäliikuntatilat mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön, liikkumattomuuden vähentäminen.

Osallisuus: järjestöjen toiminnan aktivointi, digivalmiuksien kehittämien, asukkaiden uudet vaikutusmahdollisuudet kaupungin toimintaan, nuorten harrastustoiminnan kehittäminen, aktivoituminen ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnista.

Sosiaalinen hyvinvointi: päihteiden käytön vähentäminen, matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen lisääminen, vanhemmuuden tukeminen, sosiaalinen kuntoutus tunnetaan ja toimintamalli toimii.

Kulttuurihyvinvointi: kulttuurikasvatus kiinteäksi osaksi koulujen ja päiväkotien arkea, kulttuurista hyvinvointia avo- ja asumispalvelujen asiakkaille ja asukkaille, lapsiperheiden tukeminen kulttuurielämysten saamisessa.

Sosioekonomisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi tehdään yhteistyötä eri yhteistyötahojen kanssa, suunnitellaan asiakaslähtöisempiä palvelukokonaisuuksia ja edistetään työelämäosallisuutta. Vaikutusten ennakoarvioinnilla varmistetaan, että päätökset toteuttavat kaventamisen tavoitteita eivätkä lisää eriarvoisuutta ja ehkäisevälle työlle annetaan lisää painoarvoa. Kuntalaisten osallisuutta edistetään monipuolisella järjestöyhteistyöllä, kuntalaisille järjestetyillä asukasfoorumeilla ja kyselyillä ja digitaalisen osallisuuden vahvistamisella. Osallisuuden vahvistamiseksi laaditaan osallisuus- ja järjestöyhteistyöohjelmat.

Kaupungille on palkattu työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluu hyvinvointityön koordinointi ja kehittäminen sekä hyvinvointikertomuksen valmistelu ja raportointi, kotoutumisen edistäminen, järjestöyhteistyö, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä kyläneuvoston sihteerin tehtävät. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori on mukana myös alueellisessa HYTE-yhteistyössä ja -verkostoissa.

Vuoden 2023 alusta käyttöön on otettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan eli kunta voi vaikuttaa sen suuruuteen omilla toimillaan. HYTE-kerroin muodostuu yhteensä 21 mittarista, joista kuusi perustuu toiminnan tuotoksiin ja 15 kunnan omaan tekemiseen (prosessi-indikaattorit). Prosessi-indikaattorit kohdistuvat kuntajohtoon (5), peruskouluihin (4), liikuntapalveluihin (5) ja kulttuuripalveluihin (1).

Prosessi-indikaattorit ovat:

- Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja.
- Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.
- Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.
- Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
- Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.
- Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.
- Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä.
- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.
- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa.
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin.
- Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit.
- Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus.
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa.
- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä.

Tulosindikaattorit ovat:

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä.
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.
- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista.

Järjestötoiminnan tukemiseksi järjestöille annetaan ilmaiset kokoontumistilat. Kaupunki avustaa 4H-yhdistystä 9.000 eurolla vuonna 2024 ja lisäksi avustuksiin on varattu 2.000 euroa, mikä jaetaan kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä.

Kaupungin henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Kaupungin henkilöstölle tarjotaan SmartumPlus-etu, jota voi käyttää työssäjaksamisen tukemiseen. Lisäksi kaupunki tarjoaa henkilöstölleen kuntosalivuoron kaksi kertaa viikossa. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen on varattu 8.000 euron määräraha. Haapajärven kaupunki on julistautunut savuttomaksi työpaikaksi 1.9.2013.

Hyvinvointityön tukemiseksi on suunniteltu uutta yhdistystä, jonka tarkoituksena on toimia edistää yleishyödyllisin periaattein ja monipuolisesti kansalaisten osallisuutta, hyvinvointia, turvallisuutta, työllistymistä ja kotoutumista, ennaltaehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa heikoimmassa sosiaalisessa asemassa olevien olosuhteita ja oman elämän hallintaa.

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	TA25	TA26
Osallisuusohjelman laatiminen	0	0	1	päivitetään	ohjelmaa
Järjestöyhteistyöohjelman laatiminen	0	0	1	päivitetään	ohjelmaa
Kuntalaisraadit ja muut yhteistyöfoorumit	0	0	6	6	6
Raportointi vuosittain	0	0	1	1	1
Ilmaiset kokoontumistilat järjestöille	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Terveyttä edistävät henkilöstö edut kaupungilla	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä

Työllistämispalvelut

Kuntien lakisääteisiin velvollisuuksiin kuuluu velvoitetyöllistäminen (Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)) ja työmarkkinatuen rahoitus (Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta (1290/2002)). Nuorten työllistymisen edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi lakisääteisiä nuorisotyön tehtäviä ovat etsivän nuorisotyön sekä nuorten työpajatoiminnan järjestäminen (Nuorisolaki (1285/2016)).

Kaupungin työllisyydenhoidon tavoitteena on asiakkaiden pääsy avoimille työmarkkinoille ja sitä kautta työllisyysasteen nostaminen ja työttömyyden aiheuttamien välittömien ja välillisten kustannusten vähentäminen. Tavoitteiden saavuttamiseksi kehitetään Haapajärvelle soveltuvia monialaisia yhteistyökäytäntöjä asiakkaiden palveluohjauksen tukemiseksi kokonaisvaltaisesti kuntastrategian sekä valtakunnallisten työllisyydenhoidon linjausten mukaisesti. Yhteistyötä tehdään kaikkien kunnan hallintoalojen kanssa sekä poikkihallinnollisesti ja verkostoituen.

Kaupungin työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluvat hyte-työn lisäksi työllisyyspalvelujen kehittäminen, työllistymisen edistämiseen liittyvät tehtävät, monialainen yhteistyö, kotoutumisen edistäminen sekä TE-2024 uudistukseen valmistautuminen. TE-palvelujen siirtoa kunnille on valmisteltu yhteistyössä alueen kuntien, TE-hallinnon ja muiden sidosryhmien kanssa. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla on käynnistetty TE2024-valmistelutyöryhmän työ henkilöasiakkaiden lakisääteisten palvelujen toteuttamisesta.

Palkkatuki- ja velvoitetyöllistäminen on hallintopalveluiden talousarviossa. Hallintopalvelut lähettää nettolas- kut muille päävastuualueille työllistettyjen määrän suhteessa. Palkkatukityöllistäminen on kaupungin kan- nalta tehokasta työllisyydenhoitoa, sillä työllistämiskakson ajalta ei kaupungille kerry maksuosuutta ja työllis- tämiskakson kautta työtön voi täyttää työssäoloehdon, mikä antaa työttömälle oikeuden ansio- tai peruspäivä- rahan saamiseen työmarkkinatuen sijaan. Palkkatuki- ja velvoitetyöllistämiseen varataan 157 300 €. Pitkäai- kaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuuteen varataan 225 000 euron määräraha.

Työllistämistoimenpiteenä jatketaan matkahuollon toimintaa vuoden 2024 ajan. Uutena työllistämistoimenpiteenä on työllistämisyksikkö Warikko, jonka tehtävänä on työllistää pitkäaikaistyöttömiä ja pienentää merkittävästi kaupungin maksamia työmarkkinatuen kuntaosuuksia verrattuna edellisiin vuosiin. Warikon työllistämistoimen suora säästö kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuuksiin on noin 125 000 euroa. Toimintaa varten palkataan ohjaaja. Kaupungin kokonaiskustannukseksi tästä toiminnasta jää 7 670 euroa.

Nuorten työllistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn suunnattuja palveluja eli nuorten työpajatoimintaa ja et-sivä nuorisotyötä kaupunki ei tuota omana palvelunaan vaan ostaa ne Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä.

Kaupunki tukee nuorten kesätyöntekijöiden työllistymistä. Kesätyöntekijöitä varten on varattu määräraha 40 koululaisen/opiskelijan työllistämiseksi (à 350 euroa).

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	TA25	TA26
Työttömien määrä	221	237	240	245	250
Kelan työmarkkinatukimaksujen kehittyminen	307 398	356 236	286 846	230 276	210 000
Warikko; avoimille työmarkkinoille/koulutukseen/muun etuuden piiriin ohjauksen jälkeen sijoittuneet (%)			40	40	40
Nuorten työpaja; avoimille työmarkkinoille/koulutukseen/muun etuuden piiriin ohjauksen jälkeen sijoittuneet (%)*					

*Nuorten työpajan tavoitteet nuorisotyön kohdalla.

Kuntalaisvaikuttaminen

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella asuvien ikäihmisen ja vammaisten sekä heidän järjestöjensä yhteiselin, joka vaikuttaa eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Painopisteenä ovat ikääntyneen ja vammaisen väestön hyvinvointi, terveys, osallisuus, asuminen, liikkuminen ja suoriutuminen päivittäisistä toiminnoista. Haapajärven vanhus- ja vammaisneuvoston työn lähtökohdana on vanhusten ja vammaisten hyvä olo kaupungissamme. Yhtenä tärkeänä tehtävänä on edistää ikäihmisten ja vammaisten palveluihin liittyvää tiedottamista ja tiedonkulkua, jotta tietoa palveluista olisi kaikkien ulottuvilla.

Neuvoston keskeisiä toimintamuotoja ovat aloitteiden ja esitysten tekeminen sekä lausuntojen antaminen vanhuksia ja vammaisia ja heidän elinoloihin koskevista asioista. Tässä tarkoituksessa neuvosto seuraa eri hallinnonaloilla tapahtuvaa toimintaa ikäihmisten ja vammaisten näkökulmasta. Neuvosto saa ajankohtaista tietoa hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnasta omien edustajiensa kautta. Vanhus- ja vammaisneuvosto seuraa vanhuspalvelulain toteutumista Haapajärvellä.

Vanhus- ja vammaisneuvosto toimii aktiivisessa yhteistyössä Pyhäjärven ja Reisjärven vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa. Yhteisiä tapaamisia järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Yhteistilaisuuden järjestämistä vastuu on kiertävä.

Vanhusneuvoston nimeää kaupunginhallitus. Vanhusneuvostossa on jäseniä seuraavista järjestöistä: Haapajärven Eläkeläiset ry, Näkövammat ry, Haapajärven Invalidit ry, Haapajärven Vanhainkotiyhdistys ry, Selänteen Kuulonhuoltoyhdistys ry, Haapajärven Eläkeliitto ry, Pohjois-Suomen Syöpäyhdistys ry Haapajärven osasto, Haapajärven Reuma ja Tules ry, Haapajärven Omaishoitajat ry ja Haapajärven Sydänyhdistys ry. Lisäksi neuvostossa on edustus Haapajärven seurakunnalta, Haapajärven kaupungin sivistyspalveluista ja teknisistä palveluista sekä hyvinvointialue Pohteelta. Neuvoston sihteerinä toimii kaupungin työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori.

Vanhusneuvosto kokoontuu vähintään 4 kertaa vuodessa. Lisäksi jäsenet voivat pitää keskinäisiä palaverieja tarvittaessa. Kokouksissa kuullaan järjestöjen toiminnasta, hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnasta ja käsitellään ajankohtaisia asioita. Neuvosto voi pyytää eri alojen asiantuntijoita kokouksiin.

Vanhus- ja vammaisneuvoston pöytäkirjat 1.1.2023 alkaen löytyvät Dynasty- tietopalvelusta Haapajärven kaupungin kotisivuilta kohdasta Kaupunki ja hallinto – Pöytäkirjat ja esityslistat 1.1.2022 alkaen.

Neuvosto tiedottaa järjestämistään tapahtumista laittamalla ilmoituksia kirjaston, uimahallin, seurakunnan, kauppojen ja muiden yleisten tilojen ilmoitustauluille sekä kutsumalla paikallislehden toimittajan jutuntekoon vanhus- ja vammaisneuvoston järjestämiin tapahtumiin. Tiedottamisessa käytetään myös sähköpostia, WhatsAppia, tekstiviestejä ja sosiaalista mediaa.

Haapajärven kaupungin nettisivulla on linkki vanhus- ja vammaisneuvoston sivustoille: Kaupunki ja hallinto – Päätöksenteko - Haapajärven vanhus- ja vammaisneuvosto. Kuntalaiset voivat tehdä aloitteita vanhus- ja vammaisneuvostolle sihteerin sähköpostiosoitteen tiina.pietikainen-liuska@haapajarvi.fi kautta tai kirjeitse pudottamalla postia Haapajärven kaupungintalon pääoven oikealla puolella seinässä olevaan postilaatikkoon mihin vuorokauden aikaan tahansa.

Pyhäjärven ja Reisjärven vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistapaaminen Haapajärvellä keväällä 2024 ja osallistuminen syksyn yhteistapaamiseen. Ulkoilupäivä Taistonpuistossa keväällä 2024. Perinteinen Kiva Päivä Yhessä -toimintapäivä järjestetään Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:n kanssa Stollessa keväällä 2024. Torstaitori yhdessä seurakunnan kanssa 13.6. Vanhustenviikkoa vietetään viikolla 40. Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistuu vanhustenviikon juhlan tai jonkin muu tilaisuuden järjestämiseen. Vanhus- ja vammaisneuvoston perinteinen syysretki yhdessä valittuun kohteeseen syksyllä 2024. Kaikille yhteinen pikkujoulu järjestetään Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:n kanssa Stollessa marras-joulukuussa 2024. Yhteisiä etäluentotilaisuuksia eri aiheista.

Vanhus- ja vammaisneuvoston esteettömyysryhmä kiertää tekemässä katselmuksia tarvittaessa. Seuraava esteetön kävely on suunniteltu järjestettäväksi keväälle 2024 yhteistyössä Destian kanssa. Tarkoituksena on tutustua mm. uuden Puutalokorttelialueen esteettömyyteen.

ELINKEINOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kaupunki ostaa elinkeino- sekä yritysten neuvonta- ja kehittämisspalveluja Haapajärven Yrityspalvelut Oy:ltä. Nivala–Haapajärvi seutukuntayhdistys Nihak ry:ltä ostetaan aluekehityksen ja muita kehittämisspalveluja, jotka toteutetaan pääasiassa hankkeiden muodossa. Hankkeet ja projektit sisältävät kaupungin maksuosuudet muiden hallinnoimiin projekteihin. Kaupungin hanketoiminta monipuolistuu, koska yrityspalvelut ovat hakeneet ja hakevat hankkeita eri tarkoituksiin.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Elinkeinoelämän edistämisessä tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä. Seutukunnalle maksetaan elinkeinojen kehittämistehtävien hoidosta 29 965 euroa. Seutukunnalle maksettava jäsenmaksu vuonna 202 on 16,12 euroa/asukas, mikä on yhteensä 107 085 euroa ja se käytetään aluekehitykseen liittyvään hanketoimintaan. Haapajärven Yrityspalvelut Oy:lle on varauduttu maksamaan avustusta 270 000 euroa vuonna 2024 sekä tekemään pääomasijoitus 40 000 euroa. Yrityspalvelut raportoivat konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitukselle toiminnastaan ja elinkeinopalveluista.

Kaikkien tytäryhtiöiden asioista pidetään iltakoulu valtuustolle maaliskuussa.

Hankkeissa ja projekteissa, jotka kohdistuvat eri kohderyhmiin ja toimialoihin, tavoitteena on kehittää kaupungin elinkeinoelämää, asukkaiden osaamista ja elinympäristön tilaa. Yksityiskohtainen luettelo projekteista on talousarvion liitteessä.

Kaupungin osallistumisesta projekteihin päättää kaupunginhallitus. Kaupunginjohtaja tai päävastuualueen johtaja voi kuitenkin päättää osallistumisesta projektiin, jos sen kuntaosuus koko hankkeen aikana on enintään 6.000 euroa. Edellytyksenä on, että talousarvioon on varattu määräraha tarkoitusta varten.

Maaseutupalvelut

Haapajärvi kuuluu Pyhäjärven kaupungin ja Reisjärven kunnan kanssa samaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen. Isäntäkuntana Pyhäjärvi on sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirasto tehtävät Euroopan unionin delegoidun maksajavirastoasetuksen (EU) N:o 907/2014 mukaisesti. Yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä (L 210/2010) kunnan tehtäväksi määrätty maaseutuelinkeinoveranomaistehtävät ja lisäksi resurssien rajoissa kehittää maaseutuelinkeinoja.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kokonaisbudjetti vuodelle 2024 on 238.000 euroa ja siitä Haapajärven osuudeksi tulevana talousarviovuonna kuntien välisen sopimuksen mukaisesti esitetään 94.600 euroa. Yhteistoiminta-alueen kuluista yli 90 % aiheutuu henkilöstömenoista.

Summan lisäksi esitetään jatkettavan kunnan omaa maksullisen lomituksen määräraha, jonka toivotaan säilyvän nykyisessä 24 000 eurossa. Yhteensä maaseutupalveluiden Haapajärven osuus on 118.600 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet Strategian mukainen tavoite	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarit
Yrittäjyyden edistäminen Maatalousyritystoiminnan edellytysten turvaaminen	Maaseutupalvelut huolehtii yhteistoiminta-alueen viljelijöiden tukien maksut oikein ja ajallaan.	Maksajavirastosopimuksen vaatimukset täytetään.

Riskit ja niiden hallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle

- Maatilatalouden kannattavuuskehitys
- Maatilayritysten työllistämismahdollisuudet
- Lomittajien saatavuus

Riskeihin varautuminen ja hallinta (miten riskeihin varaudutaan ja miten ne hallitaan)

- Kannattavuuskehityksen hallintaan maatalojen yhteistoiminnan lisääminen
- Maksullisen lomituksen tukeminen ja käyttäminen mahdollistaa maatalojen kykyä työllistää
- Aktiivinen lomien tarjonta ns. hiljaisena aikana ylläpitää lomittajien työllisyyttä

Maatalouslomitustoiminta on siirtynyt Toholammin kunnan järjestämisvastuulle. Lomitustoiminta tapahtuu voimassa olevien lakien ja ohjeiden mukaisesti, niin, että lomansaajat saavat lomansa ja järjestävä kunta saa toimintaan valtiolta toiminnan kustannukset.

Tuleva vuosi todennäköisesti jatkaa maataloille taloudellisesti erittäin vaikeana. Energian hinnan noususta johtunut yleinen kustannusten nousu (erityisesti lannoitteet, polttoaineet, muovit, rehut, rahat, korot jne.) tulee vaikuttamaan suoraan maatalouden verotettavaa tuloa alentavasti. Uuden EU-ohjelmakauden tukisummat näyttävät alenevan ja pienentävät maksettavia tukia. Tuotannon rajoittamisen tarve ilmeisesti ei kuitenkaan enää rajoittaisi maidon tuotantoa ja siksi tuotannon lisääminen parantaisi ansaintamahdollisuutta. Eri-laisia epävarmuuksia on kuitenkin yhä edelleen runsaasti, mikä mm. vaikuttaa maatalousyrittäjien investointihalukkuuteen.

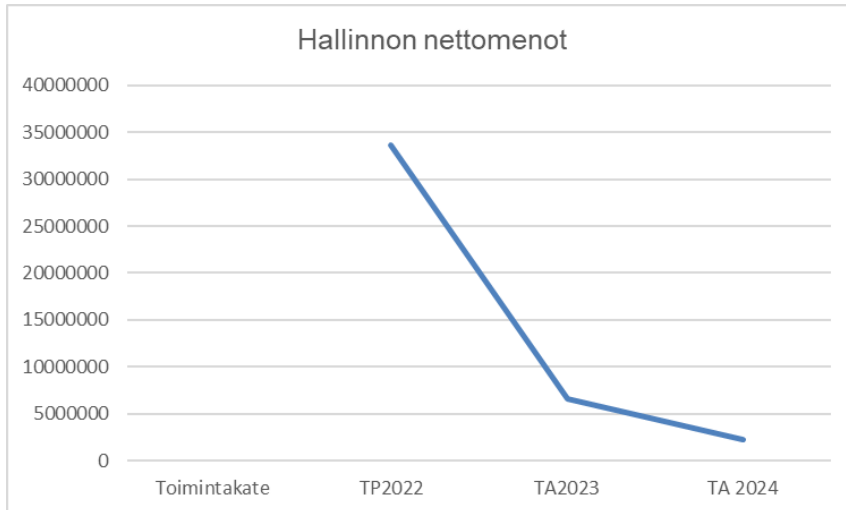
Mittarit

	TP22	TA23	TA24	TA25	TA26
Väkiluku	6 899	6 800	6 900	6 900	6 900
Nettomuutto	-108	*	*	*	
Työpaikat	2 921	*	*	*	
Työttömyysaste (%)	11,7	*	7,5	7,0	6,8
Vuosikate €/asukas	529	379	321	379	380
Verotulot €/asukas	3 708	2 321	2 492	2 500	2500
Valtionosuudet €/asukas	4 009	960	776	800	800
Projektien nettomenot (€)	100 600	136 610	178 610	127 456	116 960

*-merkinnällä ei ole virallista tilastotietoa

KAUPUNGINHALLITUS

	TP2022	TA2023	TA 2024
Menot	-34 899 459	-3 344 680	-2 501 594
Tulot	1 312 401	301 750	251 470
Toimintakate	-33 587 058	6 530 000	-2 250 124

SIVISTYSPALVELUT

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus ja kulttuuripalvelut, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:

Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta

- Kestävä kehitys arkipäivän toiminnaksi

Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla

- Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina

Koulutus. ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajana

- Laadukkaat koulutuspalvelut
- Koulutuspalvelujen hyväkuntoiset ja toimivat tilat
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen

Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen

- Haapajärven sivistyspalveluiden yrittäjyyskasvatuspolku esiopetuksesta toiselle asteelle.

Toimenpiteet:

- Koulujen kestävän kehityksen toiminnan ja opetuksen jatkaminen ja kehittäminen
- Koululaiset ja opiskelijat tekevät osana opetussuunnitelmaa säännönmukaisesti ja suunnitelmallisesti materiaalia paikkakuntaan liittyvistä aiheista eri näkökulmista sosiaalisen median kanaviin
- Koulujen opetussuunnitelmat ja hanketoiminta
- Varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja hanketoiminta
- Lukion ja liiketalouden opetuksen yhteistyön kehittäminen
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen koulujen opetuksessa
- Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen Haapajärven kaupungin strategian mukaisesti
- Kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät toimet

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Toisen asteen koulutuksen ylläpitojärjestelmä
- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikki- ja tanssiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Joukkoliikenne
- Selvitetään kaupungin omana toimintana tuotettavien palvelujen tuottamista yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Aikuisten perusopetussuunnitelma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- Oulun eteläisen kirjastostrategia

- Jokilatvan opiston perussopimus
- Perusopetuksen laatutyön toimenpideohjelma
- Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Haapajärven koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelma
- Haapajärven sivistyspalvelujen yrittäjyyskasvatuspolku

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet on koottu päävastuualueittain lukuun 7. Sivistyspalvelujen taloutta tasapainottavat toimet löytyvät luvusta 7.

KOULUTOIMISTO

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto sisältää hallinto- ja toimistopalvelut, joukkoliikenteen ja erilaisten hankkeiden hallinnoinnin.

Sivistysjohtajan ja lukion rehtorin tehtävät on yhdistetty. Palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline. Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstöresurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. Se on aloitteellinen ja aktiivinen palvelukeskus.

Joukkoliikenteen suunnittelua jatketaan eri yhteistyötahojen (mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenneturva, alueen muut kunnat, kaupungin eri hallintokunnat, asukkaat) kanssa. Tavoitteena on nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Haapajärven kaupunki on mukana Oulun eteläisen alueen joukkoliikennetyöryhmässä.

Mittarit

	TP21	TA22	TA23	TA24
Lautakunnan kokouksia	8	8	8	8

PERUSOPETUS

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläkoululla, K.J. Ståhlbergin koululla sekä Oksavan, Parkkilan ja Tiiton kyläkouluilla. Kouluverkon muutokset ja muut säästötoimet toteutetaan talouden arviointimenettelyyn perustuen ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven hajautetun mallin mukaisesti erillisissä esiopetusryhmissä K.J. Ståhlbergin koululla, Parkkilan (Parkkilan ja Oksavan esioppilaat) ja kevätlukukaudella 2024 Tiiton koululla.

K.J. Ståhlbergin koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetus- ja päivähoitoyksikkö ja pienryhmäopetus. 7.–9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti K.J. Ståhlbergin koululla.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja - oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja K.J. Ståhlbergin koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielten opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Esiopetusta kehitetään koulujen, varhaiskasvatuksen ja kotien välisellä yhteistyöllä.

Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun kerhotoimintana K.J. Ståhlbergin esikoululla ja Parkkilan koululla. Kevätlukukauden 2024 aikana aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään myös Oksavan ja Tiiton kouluilla.

Rekrytointiin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö. Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti. K.J. Ståhlbergin koulu jatkaa valtakunnallisessa kerhotoiminnan kehittämishankkeessa. Kaikki peruskoulut ovat mukana harrastamisen Suomen malli hankkeessa ja tarjoavat oppilaille kerhotoimintaa koulupäivien jälkeen.

K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokan, kyläkoulujen 5.–6. luokan ja yläkoulun 9. luokan oppilaat osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeeseen. Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja ja ne ovat mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris verkostossa.

Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen ja koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina ovat kaikkien koulujen yhteisiä painopistealueita. Lisäksi kouluilla on omia lukuvuosittaisia painopistealueita/kehittämiskohteita.

Haapajärven yläaste jatkaa yhteistyötä Viron Värskan kunnan yhtenäiskoulun kanssa ja Tansanian Maruvangon koulun kanssa.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt. K.J. Ståhlbergin koulu siirtyi esiopetusta lukuun ottamatta väistötiloihin lv. 2020–2021 alussa. Uusi koulurakennus on rakenteilla Opintielle ja se valmistuu 31.5.2025. Vuoden 2024 aikana toteutetaan K.J. Ståhlbergin koulun koulukalusteiden kilpailutus-, suunnittelu- ja hankintaprosessi.

Perusopetuksen yksiköiden hyvinvointityöhön liittyvät toiminnot ja tavoitteet:

Yläaste:

Tarkkailtava kohde on **Ehkäisevä Päihdetyö Koulussamme**. Tätä mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Järjestetyt luennot ja muut erityiset tilaisuudet kevät lukukauden 2024 ja syyslukukauden 2024 aikana.
2. Kuinka monta oppilasta on saavutettu
3. Kahdella oppilaille erikseen suunnatulla kyselyllä ja niiden tulosten arvioinnilla.

Alakoulut (K.J. Ståhlbergin koulu ja kyläkoulut):

Tarkkailtava kohde on **Kiusaamisen vastainen toiminta**. Tätä mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Ennaltaehkäisevät toiminnot ja kasvatustilaisuudet: kiusaamisen vastainen toiminta esillä koulumme arjessa (4 x lukuvuosi)
2. Kuinka monta oppilasta on saavutettu
3. Kouluterveyskysely (4.–5. luokkien) ja koulukohtaisten kyselyiden tulosten tarkastelu ja niistä johdetut jatkotoimenpiteet.
4. Kiusaamiseen liittyvien puhutteluiden määrän seuraaminen ja vertailu aikaisempiin vuosiin.

Mittarit

	TP21	TA22	TA23	TA24
Tehokkuus				
€/ oppilas	10600*	9300	9300	9400
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				
0 – 6 luokat	660	640	600	555
7 – 9 luokat	315	305	300	291
Tunnit/ oppilas				1,93
0 – 6 luokat	1,8	1,9	1,93	
7 – 9 luokat	2,2	2,3	2,2	2.2
Opetusryhmien keskipitoisuus				
0 – 6 luokat	18,0	18,0	18,0	19,0
7 – 9 luokat	19,0	19,0	19,0	21

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärvellä lisätty vuonna 2021 perusopetuksen kustannuksiin Opetushallituksen kustannuspaikkaraportissa. Kustannusvaikutus on n. 1300 euroa/oppilas.

LUKIO

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja / lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmentava päivälukio. Täydennämme päiväopintotarjontaa alueen lukioiden Eleven+ etälukioverkostosta ja muita etäopintoja tarjoavien palveluiden kautta.

Yhdistelmäututkinnon suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3–3,5 vuoden aikana suoritettuina kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioiden, Centria ammattikorkeakoulun ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyöyhtistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Lukion rehtori on Eleven+ yhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä Oulun eteläisen alueen lukioiden ja alueella toimivien ammattikorkeakoulujen kesken. Vuodelle 2024 tavoitteena on vakiinnuttaa hanketyönä suunniteltu Oulun eteläisen alueen Eleven+ -lukioiden oma etälukiotoiminta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohdullisessa ajassa jatkamaan opintojaan korkeakouluissa tai muissa jatko-opintoihin liittyvissä oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kestävä kehitys, lukiolaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen, kansanvälisyys sekä yrittäjämäisen ajattelutavan, sisäisen yrittäjyyden, vahvistaminen. Opetuksessa käytetään runsaasti digitaalisten oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajien täydennyskoulutus on keskeinen tekijä pedagogian kehittämisessä.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa.

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoita opiskelee yhdistelmäutkintopolulla. Lukiolaiset voivat valita ammatillisen koulutuksen opinnoista mm. ohjelmoinnin ja yrittäjyyden opintoja. Opintojen rahoitus hoidetaan molempiin suuntiin toteutuneiden kustannusten mukaan. Lukiolla ja Haapajärven Jedulla on käynnissä yhteinen koulunuorisotyöhön liittyvä hanke yhteistyössä Jokilaaksojen Nuorten tuki ry:n kanssa.

Haapajärven lukiolle on myönnetty 16 625 euroa valtion erityisavustusta koronapandemian vaikutusten ta-soittamiseksi mm. tukiopetuksen avulla. Kyseisen Opetushallituksen myöntämän tuen käyttöaika on 2022–2024. Lukio on saanut myös kestävään kehitykseen liittyvän yli 10 000 euron valtionavustuksen luku-vuosille 2022–2024, kyseinen hanke on nimeltään: Kisailien kohti kestävää tulevaisuutta.

Lukio on mukana alueen lukioiden yhteisessä etäopintomahdollisuuksia kehittävässä hankkeessa. Hanketta koordinoi Ylivieskan lukio ja hanke on saanut valtionavustusta yli 130 000 euroa. Lukion rehtori kuuluu hank-keen ohjausryhmään.

Lukion kaikki opiskelijat kuuluvat toisen asteen uuden oppivelvollisuuslain ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen piiriin. Oppivelvollisuus ja maksuttomuus koskee kaikkia niitä opiskelijoita, jotka ovat syntyneet vuonna 2005 tai sen jälkeen.

Oppivelvollisuuslaki ja maksuton toinen aste lisäävät lukiokoulutuksen kustannuksia ikäluokka kerrallaan.

Lukion opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain 110–130 opiskelijan välillä riippuen yläkoulun päättävän luokan oppilaiden määrästä. Syksyllä 2023 lukiossa aloitti 45 uutta opiskelijaa.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän Haapajärven yksikön liiketalouden osaston opetus toimii lukion kanssa yhteisissä tiloissa. Lukiorakennuksen vuokrakustannukset jaetaan opiskelijamäärän suhteessa lukion ja liike-talouden opetuksen kesken.

Lukion tilat ovat myös Jokilatvan opiston koulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 %.

Lukion opiskelijakohtainen kustannus on noussut huomattavasti vuoden 2021 tilinpäätöksessä ja seuraavissa talousarvioissa. Oppilaskohtaisen kustannuksen nousua selittävät syksyllä 2021 voimaanastunut mak-suton toinen aste ja oppivelvollisuus sekä pääomavuokrien lisääminen koulutuksen kustannuksiin vuonna 2021.

Lukion rehtori toimii myös sivistysjohtajana, palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Lukion hyvinvointityöhön liittyvät toiminnot ja tavoitteet:

Lukion opiskelijoille järjestetään jokaisen periodin päättöviikolla yhteinen hyvinvointitapahtuma yhdessä opis-kelijoiden edustajien (opiskelijakunnan hallitus, tutorit ja ympäristötiimi) kanssa.

Tavoite vuonna 2024: 6 tapahtumaa.

Mittarit

	TP21	TA22	TA23	TA24
Tehokkuus				
€/ opiskelija	10560*	9300	9300	9300
Toiminnan laajuus (opiskelijoita) (*)	127 (10)	124 (3)	120 (3)	116 (2)
Tunnit/opiskelija	1,55	1,57	1,57	1,5

(* päivälukiolaiset (+ ammattiopiston kaksoistutkintoa suorittavat)

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärven osalta lisätty Opetushallituksen kustannuspaikkaraporttiin lukion kustannuksiin vuonna 2021. Pääomavuokrien kustannusvaikutus on ollut n. 1550 euroa/lukion opiskelija.

VAPAA-AJAN KOULUTUS

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia toiminta-alueellaan. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle.

Valtionosuusleikkausten vuoksi opetuksen määrää joudutaan leikkaamaan 2 350 tuntia, jotta kustannukset saadaan sopeutettua tulorahoituskehyykseen. Valtionosuusleikkausten ja kustannusten nousun vuoksi tehdään lisäksi pieni korotus kurssimaksuihin.

Opetuksen pääpaino on musiikissa, käden taidoissa ja kuvataiteissa sekä liikunta ja terveysopinnoissa. Muun opetuksen tarjonnassa vastataan opiston toiminta-alueen koulutuskysyntään ja esitettyihin toiveisiin.

Opiston yleinen opetussuunnitelma ja soitinopetuksen opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen. Jatketaan opetussuunnitelmien jalkauttamista käytännön opetustyöhön, suunnitteluun ja opetuksen kehittämiseen.

Jatketaan verkko- ja etäopetuksen järjestämistä ja opetuksen kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti alan koulutuksiin. Lisätään osaamisperusteisesti järjestettävien kurssien määrää.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastaa Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Seurattavat hyvinvointia edistävät toiminnot:

- Jokilatvan opisto toimii Kaiku -kortti palveluntuottajana. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Jokilatvan opistossa kaiku -korttia voi käyttää myös muihin kuin kulttuurialan opintoihin.
Seuranta: tilastoidaan Kaiku- kortin käyttäjämäärät ja käyttökohteet.
- Jaetaan opintoseteleitä, joiden tarkoituksena on madaltaa OPH:n määrittelemien opintosetelikohteryhmien esim. eläkkeellä olevien osallistumisen kynnystä hyvinvointia ylläpitäviin opintoihin.
Seuranta: raportoidaan opintosetelien hakijamäärät kohderyhmittäin.
- Työttömät saavat kurssimaksuista ja kausikortista 50% alennuksen.
Seuranta: raportoidaan työttömien opiskelijoiden määrät.
- Opisto myöntää 20 vapaaoppilaspaikkaa alle 17-vuotiaille lapsille ja nuorille.
Seuranta: raportoidaan hakijamäärät paikkakunnittain.
- Liikuntaopinnoissa järjestetään varsinaisen lukuvuoden päätteeksi erillinen kesälukukausi, jota kautta liikunnan opetuksen opetuskausi jatkuu muita pidempään.
Seuranta: raportoidaan suunnitelman toteutuminen ja opiskelijamäärät paikkakunnittain.
- Ikäihmisille järjestetään omia iän mukaan kohdennettuja liikuntaryhmiä.
Seuranta: raportoidaan kevät- ja syyslukukauden ikäihmisille kohdennettu sisältö ja opiskelijamäärät paikkakunnittain.

Mittarit (koko opisto)

	TP21	TA22	TA23	TA24
Tehokkuus				
€/asukas	41,30	40,28	41,38	43,82
€/oppilas	328,05	247,00	270,64	321,51
€/tunti	63,95	58,71	59,62	72,29
Toiminnan laajuus				
Oppilaita (netto)	3 210	4 100	3 800	3 350
Opetustunnit	16 466	17 250	17 250	14 900
Valtionos. perustetunnit (OKM)	15 214	15 300	15 100	13 000
Opetusryhmien keskikoko	10,20	13,0	13,0	12,0

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TP 21	TA22	TA23	TA24
Tehokkuus				
€/asukas	13,50	9,25	9,63	12,42
€/oppilas	92,54	49,08	54,58	75,51
€/tunti	21,42	13,29	13,64	20,77
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	1 023	1 300	1 200	1 100
Opetustunnit	4 420	4 800	4 800	4 000
Nettomaksuosuus	94 666	63 803	65 490	83 060

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus: Musiikkiopiston palvelut ostetaan Jokilaaksojen musiikkiopistolta. Haapajärven kaupungin maksuosuus 60 600 e määräytyy jäsenkuntaosuuden perusteella, joka on 12%.

Kulttuuripalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Haapajärven kulttuuripalvelut luo edellytyksiä taiteen ja kulttuurin kokemiselle ja tekemiselle järjestämällä tapahtumia, ylläpitämällä kokoelmia ja K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseota sekä tukemalla koulujen kulttuurikasvatusta ja kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa. Paikallisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön vaalimisessa ja kotiseututyön edistämisessä tehdään yhteistyötä Haapajärvi-seuran, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kulttuuripalveluiden tavoitteina ovat kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen sekä hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen kulttuurin keinoin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle ja kokemiselle.

Järjestöjen, yhteisöjen ja ryhmien järjestämiä kulttuuritapahtumia ja -toimintaa tuetaan antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön, tiedottamalla haettavista avustuksista ja apurahoista sekä jakamalla kulttuuriavustuksia talousarviomäärärahan puitteissa.

Kulttuuripalvelut ylläpitää monipuolista kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille resurssiensa puitteissa. Järjestää vuotuiset kulttuuritapahtumat ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä osallistuu Haapajärvi-päivien järjestelyihin.

Keväällä 2019 laadittu ja 2022 päivitetty kulttuurikasvatussuunnitelma jalkautetaan alueen kouluihin. Toteutetaan koululaisten museovierailut ja kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset tapahtumat yhteistyössä koulujen ja päiväkotien kanssa. Seurataan toteutuneiden vierailujen ja tapahtumien osallistujamääriä.

Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna juhannuksen jälkeisestä keskiviikosta kuuden viikon ajan ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Mahdollistetaan museoon tutustuminen virtuaalisesti museon ollessa suljettuna.

Jatketaan Teepiknik -tapahtuman kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Luodaan tapahtumasta jatkuva yhteisöllinen perinne. Kehitetään ja ylläpidetään Teekaupunki-teemaa yhteistyössä Tee-toimikunnan ja kaupungin hallintopalveluiden kanssa.

Ylläpidetään kaupungin taidekokoelmaa, teeastiakokoelmaa ja Mika Myllylän palkintokokoelmaa. Kehitetään näyttelyiden virtuaalista ja sisällöllistä tarjontaa. Järjestetään taidenäyttelyitä kirjaston tiloissa. Näyttelytilatyöryhmä jatkaa pysyvien näyttelytilojen suunnittelua. Laaditaan näyttelytilojen sekä kulttuurisalin lämpö- ja varastotilojen tilantarveselvitys. Selvitetään kulttuurisalin näyttämövalojen vaihtamista energiatehokkaammiksi Led-valoiksi.

Osallistutaan Pohjois-Pohjaanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän työskentelyyn ja pyritään laajentamaan kuntalaisten tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin sekä järjestetään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia yhteistyöverkostojen kanssa. Kulttuurihyvinvointi on vahvasti mukana Haapajärven hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2021 -2025. Suunnitelmaan on kirjattu kolme tavoitetta, joiden toteutumista seurataan vuosittain. Tavoitteet ovat:

- Kulttuurista hyvinvointia avo- ja asumispalvelujen asiakkaille ja asukkaille
- Lapsiperheiden tukeminen kulttuurielämysten saamisessa
- Kulttuurikasvatus kiinteäksi osaksi koulujen ja päiväkotien arkea

Haapajärvi on mukana seutukunnallisessa kulttuurimatkailuhanke KUMA:ssa. Haapajärven KUMA-työryhmä aloitti työskentelyn syyskuussa 2022. Osallistutaan hankkeen koulutuksiin ja tehdään yhteistyötä paikallisten ja seutukunnallisten toimijoiden kanssa. Kehitetään paikallisia kulttuurimatkailukohteita sekä paikallisia ja alueellisia kulttuurimatkailureittejä. Luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Jatketaan Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoteen valmistautumista. Toimitaan yhteistyössä Nivalan ja Piela-veden kanssa Presidenttipolku -hankkeessa. Kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa, tiedotusta ja saavutettavuutta. Suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa kumppanikuntien ja KUMA -hankkeen yhteistyötahojen kanssa.

Kulttuuriavustukset ovat haettavina maaliskuussa sähköisenä Kunta-Akkuna -sovelluksen kautta.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, kulttuuri-tapahtumat)	29	62	40	40
Tapahtumissa osallistujia	5 080	6915	6500	6500
Teatterisalin käyttö/v (käyttökerrat)	125	215	180	180
Kokoustilan käyttö/v (käyttökerrat)	92	150	110	110
Museossa kävijöitä	550	325	350	350

VARHAISKASVATUS

Vastuualueen johtaja: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat Haapajärven perheiden tarpeisiin järjestämällä varhaiskasvatuspalveluita lapsille, kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatusta annetaan Haapajärvellä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuksen piirissä on tällä hetkellä (12.9.2023) yhteensä 218 vuosina 2016 - 2022 syntynyttä lasta. Lapsimäärän varhaiskasvatuksessa ennustetaan kääntyvän laskuun, mikäli varhaiskasvatusta ohjaaviin la-keihin ja asiakasmaksuihin ei tule suuria muutoksia.

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrän pienentyessä toimintayksiköiden suunnittelussa pyritään mahdollisimman tehokkaasti keskittämään toimintaa. Hoitopaikkoja käytetään kustannustehokkaasti sekä lasten sijoittelun että henkilöstön yhteiskäytön osalta. Lastenhoidontukien piirissä olevien lasten määrä laskee edelleen.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti tullaan vuoteen 2030 mennessä muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne uuden lain mukaiseksi.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kolmiportainen tuen malli. Varhaiserityiskasvatusta tarvitsevien lasten hoito järjestetään inklusion periaattein varhaiskasvatuslain mukaisesti. Lapsen erityistarpeet huomioidaan hoitopaikkasijoitusta tehtäessä. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa pienennetään tai ryhmään lisätään henkilö-kuntaa (ryhmäavustaja tai tarvittaessa henkilökohtainen avustaja). Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) työpanos on lain mukaisesti käytettävissä varhaiskasvatuksen toimipisteissä konsultaatio- ja ohjausperiaatteella.

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään jokaiselle lapselle henkilökohtaisesti, yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa, lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamisen pohjaksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitsema tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen, yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkodeissa toimitaan pienryhmäpedagogiikan mukaisesti. Jokaisessa varhaiskasvatuspaikassa ympäristökasvatus on osana jokapäiväistä toimintaa. Lisäksi mahdollistetaan lasten ja perheiden osallisuus toimintaan suunnitelmallisesti.

Lasten hoitotuki maksetaan perheille KELA:n perusteiden mukaisesti, jotka eivät ole kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä ja järjestävät lastensa hoidon itse.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään erityisesti seuraavien asioiden osalta:

- * Tuen käytäntöjen juurruttaminen ”Tuen uudistamisen edistäminen”-hankkeen päätyttyä
- * Monialaisten yhteistyöverkostojen kehittäminen toimintaa tukevaksi
- * Lapsen elämän nivelvaiheiden yhteistyön tehostaminen
- * Pienryhmäpedagogiikan syventäminen päivittäisessä toiminnassa
- * Ympäristökasvatus ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen
- * Kestävän kehityksen edistäminen

Lasten terveyttä ja hyvinvointia edistävä suunnitelma:

- Hoitopaikkakohtaisesti järjestetään lapsille yhteinen liikuntatapahtuma ulkona keväällä ja syksyllä hoitopäivän aikana.
- Keväällä 2024 järjestetään koko varhaiskasvatuksen yhteinen liikuntatempaus palveluiden piirissä oleville perheille.
- Näiden tapahtumien tavoitteena on innostaa lasta ja perhettä liikkumaan yhdessä turvallisessa, innostavassa ja houkuttelevassa ympäristössä monipuolisesti sekä kokemaan liikkumisen iloa. Riittävä fyysinen aktiivisuus on edellytys lapsen normaalille kasvuille ja kehitykselle. Perheen yhteinen tekeminen lisää hyvinvointia sekä lapsille että perheen aikuisille.

Henkilöstön työskentelyn tukeminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

- * Tiimityöskentelyn ja työhyvinvoinnin tukeminen

Varhaiskasvatuslain mukaiset terveelliset ja turvalliset toimitilat

* Jukolan hankesuunnittelun jatkaminen. Kartanon päiväkodin korvaavien tilojen vuokrasopimus päättyy lokakuussa 2025. Jukolan päiväkodin yhteyteen on suunniteltu varaus Kartanon päiväkodin kahden osaston lisärakentamiseen. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa varhaiskasvatuksessa Haapajärvellä on 2 päiväkotiyksikköä (päiväkoti Satakieli ja päiväkoti Jukola). Yksiköiden yhdistäminen säästää menoja henkilöstön tehokkaan yhteiskäytön mahdollistuessa isommassa yksikössä sekä tukipalveluissa mm. ruokapalveluissa, siivouksessa ja kiinteistönhuollossa.

* Huolehditaan turvallisuudesta sekä toimitilojen sisällä, ulkoalueilla että varhaiskasvatuspaikkojen läheisyydessä liikuttaessa

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Lapsia päivähoidossa				
31.12. tilastopäivänä	214	230	230	210
1.1.–31.12. aikana	305	313	350	300
Lapsia yhteensä lastenhoidontukien piirissä				
Kotihoito	705	604	700	600
Yksityinen hoito	55	27	30	30
Osittainen tuki	170	125	100	100

Päiväkodit

Vastuullinen viranhaltija: Päiväkodin johtaja (päiväkoti Satakieli ja päiväkoti Jukola) ja Varhaiskasvatuksen johtaja (päiväkoti Kartano)

Toiminnan kuvaus: Haapajärvellä toimii kolme päiväkotia.

Päiväkoti Satakieli on 87-paikkainen päiväkotia, joka on avoinna arkipäivisin, noin klo 6.30 - 17.30 välisenä aikana.

Päiväkoti Jukolassa on 66 hoitopaikkaa. Jukola toimii arkipäivisin, noin klo 6.00-17.30 välisenä aikana

Kartanon päiväkotia vastaa vuorohoidontarpeesta, ja siellä on yhteensä 42 hoitopaikkaa. Kartanon päiväkotia toimii tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä ja ympäri vuorokauden lasten hoidontarpeen perusteella.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Läsnäolopäivät:				
Päiväkoti Satakieli	15 968	15482	16000	15800
Kartanon päiväkotia	6 547	7538	6800	7000
Päiväkoti Satulaakso	5 370	4731	0	0
Päiväkoti Jukola	571	3294	10000	11000

Perhepäivähoito

Vastuullinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan kotona tapahtuvana perhepäivähoitona. Vuoden 2024 alussa Haapajärven varhaiskasvatuksessa on yhteensä 4 vakinaista perhepäivähoitajaa

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Läsnäolopäivät:Perhepäivähoito	3715	2861	3000	2000

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuualueen johtaja: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjastopalvelujen sekä nuoris- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteon ja virkistäytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjastotila ovat esteetön, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukeva.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Kirjastopalveluiden toimintaa säätelee Laki yleisistä kirjastoista. Lain mukaisena kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastopalvelut tavoittavat vuositasolla yli puolet Haapajärvisistä. Toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat kirjaston toimintojen kehittämiseen Joki-kirjastoina sekä oman kunnan sisällä.

Kirjasto on avoinna talvikaudella 49 tuntia/viikko ja kesällä 40 tuntia viikossa. Haapajärven kirjastoauto palvelee kaikkia alakouluja, päiväkoteja, sekä palveluasumisen yksiköitä. Lisäksi pysäkkejä on kylillä iltaisin. Kirjastoauto toiminta loppuu vuoden 2023 aikana arviointimenettelyn mukaisesti.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi keskeisistä painopistealueista. Kouluyhteistyön avulla tuemme lukuinnon heräämistä ja lukutaidon kehitystä. Kirjasto on mukana Haapajärven kulttuurikasvatus-suunnitelmassa. Muita painopistealueita ovat yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen hyvinvoinnin tukeminen. Kirjasto järjestää vuosittain teemakuukauden, jossa aiheena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen.

Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Joki.finna.fi verkkokirjaston kautta jokikirjastojen monipuolinen aineisto on asiakkaiden käytettävissä ja varattavissa. Kirjasto on mukana Joki-kirjastojen kuljetusrenkaassa, joten varatut kirjat kulkevat nopeasti. Haapajärvi on mukana Pohjoisen e-kirjastossa jossa tarjotaan Pohjois-Suomen kuntien asukkaille samat e-aineistot osana kirjaston palveluita.

Digitukea annetaan asiakkaille pyydettyä. Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi toimintaa kehitetään erilaisten hankkeiden avulla. Kirjaston tiloissa järjestetään taidenäyttelyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen ja kehittää osaamistaan.

Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Kärsämäelle.

Projektit ja hankkeet:

Kirjasto hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä Jokikirjastojen kanssa Aluehallintoviraston myöntämiä valtionavustuksia kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Lainaa/asukas yhteensä	12,85	11,32	16	15
Haapajärven kirjasto lainaa/asukas	11,21	11,36	13	13
Pyhäjärven kirjasto lainaa/asukas	10,47	10,62	12	-
Kirjastoauto lainamäärä	33 884	31 914	50 000	15 000
E-aineiston käyttökerrat	21 488	20 555	20 000	20 000
Fyysiset kirjastokäynnit /asukas	6,15	5,52	8	7
Verkkokäynnit /asukas	2,51	2,8	5,2	4

Nuoriso

Vastuullinen viranhaltija: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnan kuvaus: Nuorisopalvelut järjestää ohjattua toimintaa, tapahtumia ja leirejä erikseen sekä yhteistyössä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Eri toiminnoilla tarjotaan lapsille ja nuorille tukea kasvuun, kehitykseen ja itsenäistymiseen, sekä ajankohtaista tietoa ja kanavia osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa elämässä ja elinympäristössä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Nuorisopalveluiden tavoitteena ja tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista, osallisuudella ja vaikuttamismahdollisuuksilla. Lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parantaminen kuuluu tärkeänä osana nuorisopalveluiden tehtäviin.

Nuorisotalo on auki lukukauden aikana yhteensä noin 61 h viikossa. Nuorisotalo Stollen iltakäyttöä on lisätty hieman syksystä 2023 alkaen ja alakoululaisille on järjestetty omat ohjatut vuorot kaksi kertaa viikossa. Nuorten lauantai-illan kahviloita järjestetään säännöllisesti yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemista ja ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehostetaan, järjestämällä aiheeseen liittyviä teemailtoja nuorisotalolla.

Tavoitteena on saada viikonloppuillain Haapajärven keskustan alueelle jalkautuva Yöjalka- toiminta uudelleen käyntiin yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten, sekä eri tahoilla toimivien vapaaehtoisten voimin.

Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti ovat näkyviä toimielimiä, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä.

Avustuksia jaetaan talousarviomäärärahan puitteissa.

Nuorisopalveluiden ja koulujen yhteistyö on säännöllistä erilaisten tapahtumien ja koulupäivystysten osalta. Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja kehitetään.

Yhteistyö ei rajoitu vain kunnalliselle tasolle, vaan jatkuu maakunnallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. erilaisten hankkeiden ja projektien merkeissä.

Projektit ja hankkeet:

Nuorisopalvelu hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa aluehallintoviraston (AVI:n) myöntämiä valtionavustuksia nuorisopalveluiden kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ja Etsivä nuorisotyö ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä. Nuorisotilat ovat maanantaista perjantaihin Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:llä käytössä. Toimintaa on klo 08:00-16:00.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	60	60	60	61
Avoimet ovet h/vk	17	17	17	18
Toimintapäivät/v	85	60	60	60
Kävijämäärä/v	2 344	7900	7800	7900
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v joissa osallistujia	102	80	70	80
Koulupäivystys-toiminta/v, Termostaatti, Kuu- loelin joissa osallistujia	7 090	9000	8000	7500
Koulupäivystys-toiminta/v, Termostaatti, Kuu- loelin joissa osallistujia	47	58	50	50
Nuorisovaltuuston kokouksia/v	2 140	1800	1500	1500
	6	10	8	6

Liikunta

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntakoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää ja mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukevat urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja lisäksi myös muiden vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnassa kiinnitetään huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Liikuntapalvelut ovat mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveysliikunnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallintokuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelevat ja toteuttavat liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset yhdessä teknisten palvelujen kanssa. Suunnittelussa on tarvittaessa mukana myös muita hallintokuntia. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Liikuntapalvelut mahdollistavat laajamittaisen liikunnan harrastamisen kaikille kuntalaisille. Liikuntapalvelut jakavat urheiluseuroille, järjestöille ja yksityisille henkilöille liikuntapaikkavuorot ja myöntävät avustuksia urheiluseuroille ja muille toimijoille.

Liikuntapalveluiden tärkein sisäliikuntatila on monitoimitalo, jota käytetään monipuolisesti niin koulujen liikuntatilana, kuin myös harraste- ja harjoitustilana iltaisin ja viikonloppuina. Monitoimitaloa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämiseen sekä mahdollisuuksien mukaan eri järjestöjen harrastus- ja kokoontumispaikkana. Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikuntatiloja liikuntapiireihin ja itse hallinnoi monitoimitalon luokkatiloja opintopiireissään.

Uimahallia ja sen toimintaa kehitetään aktiivisesti käyttäjiä kuunnellen. Liikuntapalvelut tarjoavat esi- ja perusopetuksen oppilaille kaksi ilmaista uintikertaa lukukaudessa. Koulut käyttävät uimahallia luokkaa kohden noin kuusi käyntikertaa vuodessa.

Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla lähikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut järjestävät kuntoliikuntakampanjoita, joiden tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä liikunnan avulla. Kampanjoihin osallistuneiden määrää seurataan. Osallistujamäärän vuositasoina on suunnilleen asukasluku kerrottuna kahdella.

Liikuntapalvelut hyödyntävät Haapajärven Kiilojen Someron majaa toiminnassaan.

Teknisten palvelujen kanssa yhteistyönä taataan kaikille kuntalaisille monipuolinen liikunnan harrastaminen ylläpitämällä erilaisia liikuntakohteita, kuten esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilu- ja pelikentät, jääurheilualueet, frisbeegolfradat, lähiliikunta-alueet ja skeittirampit. Myös uusia lajeja kartoitetaan ja saadut toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

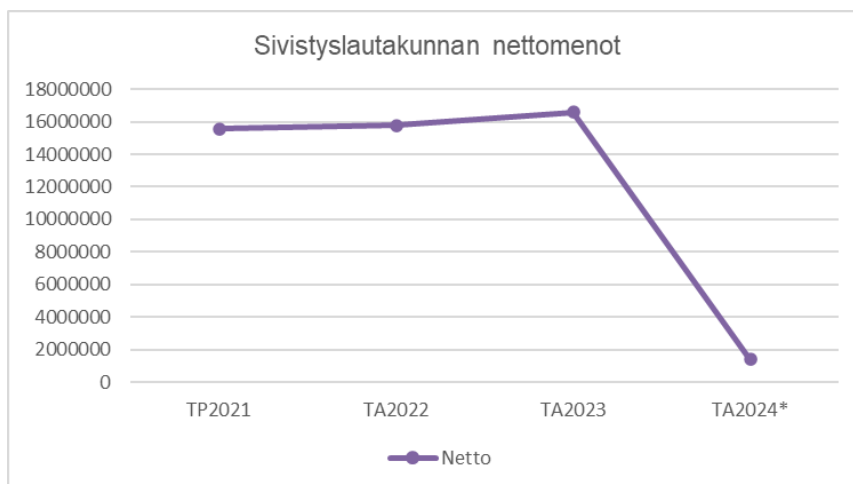
Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Monitoimitalon aukiolotunnit	3 130	3 089	3 700	3 700
Monitoimitalolla kävijöitä	30 600	25 955	59 000	59 000
Uimahallin aukiolotunnit yleisölle	2 580	1 645	2 500	2 500
Uimahallilla kävijöitä (sis. asiakkaat +koululaisuinnit)	35 870	35 755	36 000	38 000
Osallistujamäärä liikuntakampanjoihin				14 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP2021	TA2022	TA2023	TA2024*
Menot	17 303 135	17 825 545	18 812 482	15 318 880
Tulot	1 745 942	2 049 912	2 227 233	1 837 710
Netto	15 557 193	15 775 633	16 585 249	13 481 170

*TA2024 mukana vain ulkoiset erät

TEKNISET PALVELUT

Päävastuualue: Tekniset palvelut

Vastuualueet: Hallinto, kaavoitus- ja mittauspalvelut, tilapalvelut ja kunnallistekniikka

Toimielimet: Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet: Tekniset palvelut luo ja ylläpitää viihtyisän, virikkeellisen ja turvallisen asuin-, harrastus- ja työympäristön Haapajärven kaupungin asukkaille, yrityksille sekä paikkakunnalla vieraileville. Toimenpiteinä ovat mm. ydinkeskustan, puistojen, yleisten alueiden ja urheilualueiden kehittäminen, sekä kaupungin tarjoamien toimintaedellytysten (kaavoitus, tontit, toimitilat) ylläpitäminen ja kehittäminen. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja harrastamisen edellytyksiä parannetaan mm. kaupungin tarjoamilla liikuntapalveluilla, liikuntapaikkojen rakentamisella ja ylläpitämisellä. Keskustan katuverkostoa korjataan peruskorjausohjelman ja talousarviomäärärahojen mukaisesti.

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Teknisissä palveluissa omana toimintana tuotettavat palvelut:

- hallinto tuotetaan kokonaan omana toimintana
- kaavoitus- ja mittauspalvelut tuotetaan omana toimintana 3. kohdassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta
- kiinteistöjen vuosikorjaukset ja alueiden kunnossapito tuotetaan osittain omana tuotantona ja kiinteistöhoito pääosin omana tuotantona.
- pienet investointikohteet rakennetaan kaupungin omana työnä
- varikon toiminnot pääosin kaupungin omana tuotantona
- liikenneväylien sekä puistojen ja urheilualueiden kunnossapito pääosin kaupungin omana työnä
- ateriapalvelut ja puhtauspalvelut siirtyivät 1.1.2023 alkaen vuonna 2022 perustettuun Inhouse-yhtiöön.

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut:

aiemmin yhdessä Selänne-kuntien kanssa on tuotettu ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhoito, rakennusvalvonta ja korjausneuvonta. Nämä tehtävät siirtyivät 1.10.2023 alkaen Haapajärven kaupungille.

3. Yksityisiltä palveluiden tuottajilta ostettavat palvelut:

- osittain ostettavia palveluita ovat mm. erilaiset vuosikorjaustyöt, kiinteistöjen ja yleisten alueiden kunnossapito, kaluston kunnossapito, liikenneväylien, puistojen ja urheilualueiden kunnossapito
- tarvittaessa hankitaan ostopalveluina myös mittaus- ja maaperätutkimukset
- rakennussiivous, lyhytaikainen siivoustyö
- suurimmaksi osaksi yksityisiltä ostettavia palveluja ovat erilaiset talonrakennus- ja kunnallistekniikan suunnittelutehtävät sekä rakentaminen
- kokonaan yksityisiltä tai valtiolta ostettavat palvelut: yksityisteiden talviauraus, kaavojen laatiminen, kiinteistöinsinöörin palvelut, metsien hoito ja vesihuolto

4. Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kiinteistöhallinnan kehittäminen
- Tilahankkeiden suunnittelu- ja toteutusohjeet
- Tilamäärien ja hankkeiden hallinta
- Liikenneturvallisuuksuunnitelma
- Katujen peruskorjausohjelma
- Katuvalaistusohjelma
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma
- Pohjavesien suojelusuunnitelma
- Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet on koottu päävastuualueittain lukuun 7. Teknisten palvelujen taloutta tasapainottavat toimet löytyvät luvusta 7.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Teknisen tavoitteena on ehkäistä liikastumisista johtuvia vahinkoja huolehtimalla katujen ja piha-alueiden hiekoittamisesta. Liikuntapaikojen kunnossapidolla kannustetaan asukita huolehtimaan riittävästä liikunnasta.

HALLINTO

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto tuottaa teknisten palveluiden ja lautakunnan tarvitsemat hallintopalvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Teknisten palvelujen ostoreskontra ja laskutus hoidetaan siten, että viivästyskorkoja ei synny.

Tekniselle lautakunnalle saapuneet aloitteet ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit tuotetaan vähintään kerran kuukaudessa. Tunnuslukuja laskettaessa kaupungin asukasluvuna on käytetty vuosina 2019-2022 7291 asukasta ja vuosina 2013-2024 asukasluvuna on käytetty 6803 henkilöä.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Nettomenot €/as	52,11	47,93	62,89	48,65

KAAVOITUS- JA MITTAUSPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti. Mittaustoiminnasta huolehditaan asiakkaiden ja yleisen tarpeen mukaisesti. Vastataan kiinteistörekisterinpidosta yhdessä maanmittauslaitoksen kanssa. Huolehditaan kaupungin maakiinteistöjen hallinnosta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Keskeneneräisten asemakaavatoiden laatiminen hyväksymispäätöstä varten. Tonttijakojen laatiminen tarpeiden mukaan sekä lohkomisten (tontit, yleiset alueet) ja muiden kiinteistötoimitusten suorittaminen vastaamaan asiakkaiden tarvetta. Kiinteistörekisterin pito ja kiinteistöomaisuuden hallinto.

- asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Ronkaalan 1. kaupunginosassa kortteleissa 109 ja 117
- bioenergiահankkeen kaavoitus on vireillä
- asemakaavan muutos Karpalosuon 4. kaupunginosassa korttelissa 97 sekä viereisellä puistoalueella ja rautatiealueella
- asemakaavan muutos Karpalosuon 4. kaupunginosassa korttelissa 413 puistoalueella on vireillä
- asemakaavan muutos Ronkaalan 1. kaupunginosassa korttelissa 215 on vireillä
- Hakulinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.
- Korteperän tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.
- Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistosta ostetaan kiinteistöinsinöörin palvelut.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Asemakaavoitus, nettomeno €/as	0,74	1,49	0,85	0,90
Asemakaavaa ha	729	729	729	729
Asemakaavan laadinta vireillä ha	1,86	9,56	8,8	47
Osayleiskaavaa ha	3 877	3 877	3 877	3877
Osayleiskaavan laadinta vireillä ha	0	0	0	0
Tuulivoimapuistojen osayleiskaavaa ha	3 344	3 240	3 344	3344
Tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laadinta vireillä ha	0	6 700	6 700	6700
Mittaustoiminta, nettomeno €/as	25,69	26,62	31,94	22,11
Kiinteistötoimituksia kpl/v	3	0	15	12
Hyväksytyt tonttijakoja kpl	323	327	328	340

Metsien hoito

Vastuullinen viranhaltija: Maanmittausteknikko

Toiminnan kuvaus: Kaupungin omistama metsäomaisuus hoidetaan hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Metsänhoitotoimenpiteet suoritetaan metsätaloussuunnitelman ja talousarvion mukaisin toimenpitein. Metsänhoitosuunnitelma tullaan päivittämään vuonna 2024.

Mittarit

	TP21	TP22	TA23	TA24
Menot €/as	13,11	6,92	7,45	8,07
Tulot €/as	55,60	45,37	31,60	31,31

TILAPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: Kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Tilapalveluiden vastualueen tehtävänä on ylläpitää kaupungin omistuksessa olevat rakennukset tarkoituksen mukaisessa ja käytön vaatimuksia vastaavassa kunnossa. Tähän kuuluu mm. kiinteistöjen ulkoalueiden kunnossapito, teknisten järjestelmien vuosihoitot ja -korjaukset, jätehuolto sekä rikkoutumisesta ja kuluneisuudesta johtuvat rakennustekniset työt sekä vuosikorjaukset. Lisäksi tehtäviin kuuluu kiinteistöjen talotekniikasta, lämpö-, sähkö-, vesi- ja jätehuollosta vastaaminen. Kustannuslaskentaa suoritetaan mm sisäisten ja ulkoisten vuokrien tason määrittämiseksi sekä erilaisten määräraharapeiden selvittämiseksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Toiminnassa pyritään taloudellisuuteen ja tehokkuuteen kiinteistöhallintaohjeen mukaisesti. Kiinteistöautomaatiota hyödynnetään rakennusten talotekniikan ohjauksessa ja valvonnassa mahdollisimman tehokkaasti mm. kiinteistöjen toimivuuden varmistamiseksi ja energian säästämiseksi. Automaatiota uusitaan ja sen piiriin liitetään mahdollisuuksien mukaan lisää kiinteistöjä. Lisäksi tutkitaan uusiutuvan energian säästö- ja käyttömahdollisuuksia Hinku-kunta päätöksen mukaisesti. Säästöjä pyritään saamaan kilpailuttamalla käytössä olevat automaatioon ja kiinteistöhoitoon liittyvät ohjelmistot. Koulujen kaukaloiden ja ulkoliikuntapaikkojen valaistus pyritään vaihtamaan energiatehokkaampiin ja käyttöiältään pidempiin led-valaisimiin. Paremmalla valaistuksella on myös turvallisuutta lisäävä vaikutus.

Kiinteistöjen vuosikorjaukset

Vastuullinen viranhaltija: Kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Vuosikorjausten tavoitteena on pitää korjausvelan kasvaminen mahdollisimman pienenä. Korjauksilla varmistetaan kiinteistöjen toimivuus ja turvallisuus sekä pidetään ne teknisesti tilojen käytön edellyttämässä kunnossa.

Kiinteistönhoito vastaa kaupungin omistamien rakennusten käyttökuntoisuudesta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Tavoitteena on pitää tilat rakennusteknisesti kunnossa joko omana työnä tai ostopalveluilla. Tiloja muuntamalla voidaan niiden käyttötarkoitusta muuttaa paremmin käyttäjän tarpeita vastaavaksi. ROS:n (Rakennuskannan omistajapoliittinen suunnitelma) ja ”Tilamäärien ja -hankkeiden hallintaohje” mukaisesti tarpeettomiksi jääneet rakennukset myydään tai puretaan. Kiinteistöstrategian laadintaa selvitetään vuoden 2023 aikana.

Kiinteistöt ja piha-alueet pidetään siinä kunnossa, että tiloja voidaan käyttää turvallisesti ja taloudellisesti. Yhteistyötä vuokralojen kanssa jatketaan. Henkilökunnan koulutusta jatketaan tarvittaessa.

Mittarit

Vuosikorjauksen alaiset tilat rakennuskuutioiden mukaan.

Rm ³	2019	2020	2021	2022	2023
Suorassa omistuksessa	219 397	215 588	195 986	191 672	195 411

Kiinteistöhoitossa olevat tilat rakennuskuutioiden mukaan.

Rm ³	2019	2020	2021	2022	2023
Suorassa omistuksessa	219 397	215 588	195 986	191 672	195 411
Vuokralat Oy	68 814	61 020	53 420	53 420	53 420
Yhteensä	288 211	276 608	249 406	245 092	248 831

KUNNALLISTEKNIikka

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Viihtyisien ja turvallisten puisto- ja urheilualueiden sekä liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Puistot ja yleiset alueet pidetään viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina, sekä liikunta ja urheilualueet asianmukaisessa kunnossa. Puistojen hoito järjestetään vastuuhenkilön sekä kesän ajaksi palkattujen koululaisten ja kausityöntekijöiden avulla.

Varikko

Vastuullinen viranhaltija: Työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonekalustoa, huolehtia tavarahankinnasta ja varastoinnista.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kaupungin omistama kalusto pidetään toimintakuntoisena.

Viranomaisten vaatimat lupa- ja korttikoulutukset pidetään ajantasalla. Riskien arviointia tehostetaan.

Mittarit

mm. Työkoneiden tunnit
1 546,50 h/traktori (2 kpl)
119,50 h/tiekarhu
441 h/avolavapakettiauto
187,50 h/kuorma-auto

	TP21	TP22	TA23	TA 24
Menot €/as	50,21	60,96	59,93	56,77
Tulot €/as	8,26	27,89	17,64	28,58

Liikenneväylät

Vastuullinen viranhaltija: Yhdyskuntateknikko

Toiminnan kuvaus: Katujen ja katuvalojen kunnossapito ja uusien rakennuttaminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kadut ja tiet pidetään liikennöitävässä kunnossa. Yksityisteiden talviaurausta jatketaan pysyvästi asuttujen kiinteistöjen osalta, kaupunki laskuttaa omavastuuosuuden määriteltyjen raja-arvojen täytyessä. Kaupunki osallistuu edelleen kuntaosuudella sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuuden. Katuvalaistuksen uusimista energiatehokkaammaksi määrärahojen puitteissa sellaisilla katuosuuksilla, jotka eivät kuulu lähivuosisien katujen perusparannusohjelmaan. Katujen perusparannuksia jatketaan katujen peruskorjausohjelman ja lautakunnan ohjeistuksen mukaisesti.

Mittarit

Ylläpidettäviä katuja 37 km.

	TP21	TP22	TA23	TA24
€/km/v	5 543	14 500	3 782	7100

Ylläpidettäviä yksityisteitä 260 km.

	TP21	TP22	TA23	TA24
€/km/v	450,22	471,90	415,28	529,62

Puistot ja yleiset alueet sekä urheilualueet

Vastuullinen viranhaltija: Työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Ulkoliikuntapaikat pidetään käyttökunnossa, puistot, tori ja muut yleiset alueet pidetään viihtyisinä ja turvallisina.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Sauvi-Someron, Pitkänkankaan valaistut ladut sekä Taistonpuiston ladut pidetään hiihdettävässä kunnossa. Muiden latujen kunnossapito tilanteen ja kunnossapitoluokituksen mukaan. Urheilualueilla pidetään suorituspaikat ja -välineet kilpailukunnossa. Minigolf-radan ja liikennepuiston kesäaikaista valvontaa jatketaan koululaisten avulla. Puistojen kunnostamista jatketaan määrärahojen puitteissa.

Mittarit	TP21	TP22	TA23	TA24
Nettomenot €/as	37,33	43,06	27,79	52,72

Hulevesiviemärit

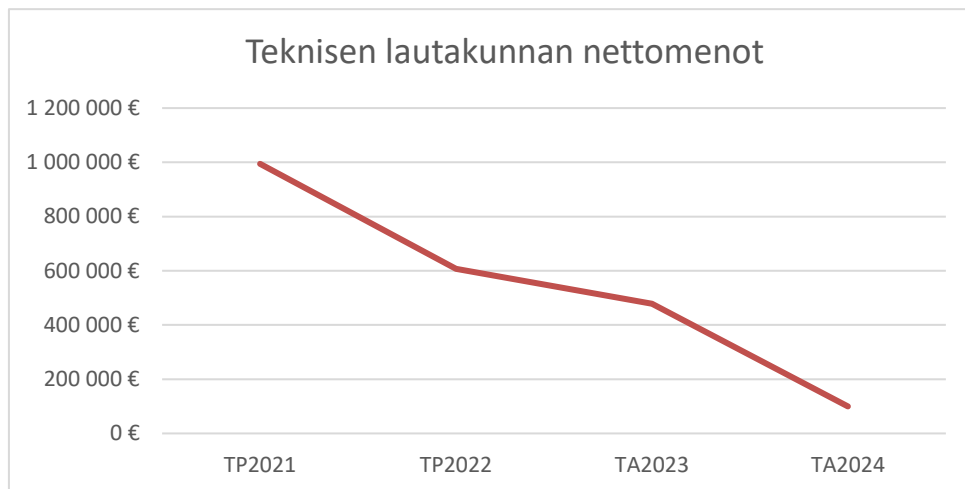
Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Kaava-alueella peritään hulevesimaksua, joka tuloutetaan tälle menokohdalle ja ko. maksuilla kunnossapidetään hulevesiviemärit sekä katujen ja muiden yleisten alueiden avo-ojat. Hulevesiviemäröinnin suunnittelussa ja rakentamisessa yhteistyön syventäminen Haapajärven Vesi Oy:n kanssa vuotovesien ja kiinteistöiltä jätevesiviemäriin johdettavien hulevesien vähentämiseksi.

Vuotovesiselvitys yhteistyössä Haapajärven Vesi Oy:n kanssa aloitetaan vuonna 2024.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP2021	TP2022	TA2023	TA2024
Menot	8 894 491	6 015 498	6 307 080	5 563 761
Tulot	7 900 147	5 408 022	5 828 260	2 410 347
Netto	994 345	607 476	478 820	3 153 414

YMPÄRISTÖPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: ympäristöjohtaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut vastaa 1.10.2023 alkaen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tehtävistä Haapajärven, Reisjärven ja Kärsämäen alueella sekä ympäristöterveydenhuollon (ympäristöterveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) tehtävistä Haapajärven, Pyhäjärven, Reisjärven ja Kärsämäen alueella. Haapajärven kaupunki toimii kyseisen yhteistoiminta-alueen vastuukuntana.

Ympäristönsuojelussa ja rakennusvalvonnassa tulot ja menot jaetaan Haapajärven, Kärsämäen ja Reisjärven välillä asukasluvun ja arvioidun työtarpeen (lupamäärät, keskeiset suoritemäärät) keskiarvoprosentilla. Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistehtävien hoitamisesta on tehty yhteistyösopimus Pyhäjärven kaupungin kanssa. Haapajärven kaupunki ostaa Pyhäjärven kaupungilta rakennustarkastajan työpanosta 1 pv/vko Kärsämäen tehtävien hoitamiseen. Ympäristönsuojelussa Haapajärven kaupunki ostaa Pyhäjärven kaupungilta ympäristötarkastajan työpanosta 2 pv/vko ja Pyhäjärven kaupunki Haapajärven kaupungilta 1 pv/vk.. Yhteistyösopimuksen mukaan viranhaltijat sijaistavat toisiaan lomien aikana ja tekevät muutoinkin yhteis- ja kehitystyötä toimialallaan. Käytännön asioista sovitaan Haapajärven kaupungin ympäristöjohtajan ja Pyhäjärven kaupungin teknisen johtajan kesken. Haapajärven kaupunki ostaa Kärsämäen kunnalta toimistosihteerin avustavaa työpanosta 2 h/vko Kärsämäen asioiden hoitamiseksi.

Ympäristöterveysvalvonnassa ja eläinlääkintähuollossa tulot ja menot jaetaan Haapajärven, Kärsämäen, Reisjärven ja Pyhäjärven kesken asukasluvun ja arvioidun työtarpeen (valvontakohteiden lkm) mukaisilla keskiarvoprosenteilla. Eläinlääkäreiden yhteisvastaanoton tuloille ja menoille on oma kustannuspaikkansa, jossa tulot ja menot jaetaan kuntien kesken yhteisvastaanoton kunnittaisten pieneläinkäyntien perusteella. Pyhäjärvellä olevan eläinlääkärivastaanoton kustannukset maksaa Pyhäjärven kaupunki niiltä osin, mitä ko. vastaanotolta kerättävä klinikkamaksu ei kata. Kärsämäen kunta maksaa Kärsämäellä olevat eläinlääkärin autotallin sekä toimisto- ja sosiaalitalan kustannukset. Ympäristöterveydenhuollon toiminnasta on tehty kuntien välillä yhteistyösopimus.

Ympäristöpalvelujen toimintaa ohjaavat toimialaan liittyvät alueelliset ja valtakunnalliset suunnitelmat.

Toimielin: Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta vastaa laissa kunnan tehtäväksi säädettyjen ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon ja rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä. Ympäristölautakunnassa on kaksi jäsentä jokaisesta jäsenkunnasta. Pyhäjärven jäsenet osallistuvat ympäristölautakunnan kokouksiin pelkästään ympäristöterveydenhuollon asioita käsiteltäessä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Ympäristöpalveluiden päämääränä on kestävä kehitys ja yleisen edun mukaisen turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin-, elin- ja toimintaympäristön sekä hyöty- ja kotieläinten hyvinvoinnin turvaaminen. Nämä hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät tavoitteet on kirjattu myös ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon substanssilainsäädäntöön.

Viranomaistoiminta ja -palvelut järjestetään siten, että toiminta on ennalta ehkäisevää ja laadukasta sekä valvonta säännöllistä, tehokasta ja oikein kohdennettua. Valvontasuunnitelmat laaditaan riskiperusteisesti, jotta voimavarat saadaan kohdennettua oikein. Toiminnan on myös oltava hyvän hallinnon mukaista ja eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Henkilökunnan osaamista ylläpidetään täydennuskoulutuksin. Valvonnalle pyritään turvaamaan riittävät resurssit. Viranomaisten yhteistyötä yksikön sisällä, alueellisesti ja valtakunnallisesti pyritään ylläpitämään ja kehittämään.

Tavoitteet asiakkaan näkökulmasta:

- ilmoitukset ja hakemukset käsitellään viivytyksettä
- vastataan kyselyihin viivytyksettä
- tiedotetaan tehokkaasti toiminnasta

Tavoitteet palveluiden ja prosessien näkökulmasta:

- Pyritään saavuttamaan valvontasuunnitelmissa asetetut tavoitteet
- Parannetaan sähköistä asiointia
- Osallistutaan alueellisiin viranomaisten yhteistyötä edistäviin palavereihin ja hankkeisiin
- Huolehditaan valmius- ja häiriötilannesuunnitelman ajantasaisuudesta ja osaamisesta

Tavoitteet henkilöstön näkökulmasta:

- Pyritään asettamaan valvonnan tavoitteet realistisesti
- Pidetään yksikön viikkopalaverit ja tiimeittäin kuukasipalavereita
- Koulutaudutaan ja pidetään tiedot ajan tasalla muuttuvista säädöksistä

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet on koottu päävastuualueittain lukuun 7. Ympäristöpalvelujen taloutta tasapainottavat toimet löytyvät luvusta 7.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen tavoitteena on turvata hyvinvointia ja terveyttä edistävä asumis- ja toimintaympäristö.

Mittarit:

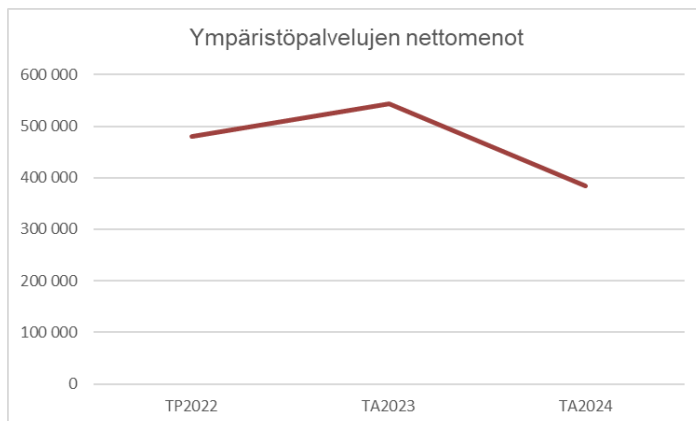
- Maksuosuus euroa/asukas
- Keskeisten suoritteiden lukumäärät
- Ympäristölautakunnan kokoukset
- Valvontasuunnitelmien toteutuminen

JAKO-%:t TA2024	HJ	KM	PJ	RJ	YHT
Ympäristönsuojelu	50,00 %	24,54 %	0,00 %	25,46 %	100,00 %
Ympäristöterveysvalvonta	38,04 %	15,94 %	28,54 %	17,47 %	100,00 %
Eläinlääkintähuolto	34,64 %	20,45 %	22,70 %	22,21 %	100,00 %
Yhteisvastaanotto*	44,48 %	10,42 %	32,40 %	12,70 %	100,00 %
Rakennusvalvonta	53,42 %	20,38 %	0,00 %	26,20 %	100,00 %
Hallinto	44,74 %	17,96 %	20,54 %	16,76 %	100,00 %

*Yhteisvastaanoton kp:illa on perusteena käytetty TP2022 käyntimääriä.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

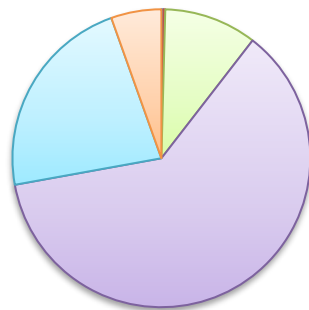
	TP2022	TA2023	TA2024
Menot	602 129	1 495 270	1 354 674
Tulot	121 925	951 645	970 261
Netto	480 204	543 625	384 674

YHTEENVETO

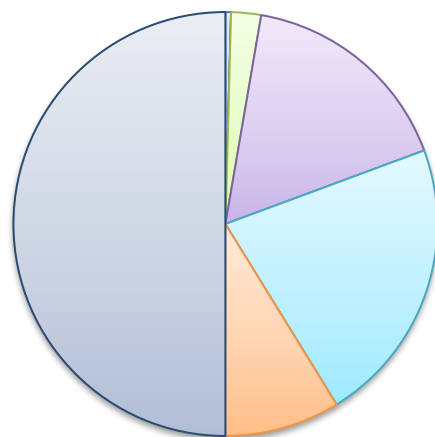
TA2024	Menot	Tulot
Vaalit	57 330	47 160
Tarkastustoimi	45 972	0
Hallintopalvelut	2 501 594	251 470
Sivistyspalvelut	15 318 880	1 837 710
Tekniset palvelut	5 563 761	2 410 347
Ympäristöpalvelut	1 354 935	970 261
Yhteensä	24 842 472	5 516 948

Menot päävastuualueittain 2024

■ Vaalit   ■ Tarkastustoimi   ■ Hallintopalvelut
■ Sivistyspalvelut   ■ Tekniset palvelut   ■ Ympäristöpalvelut

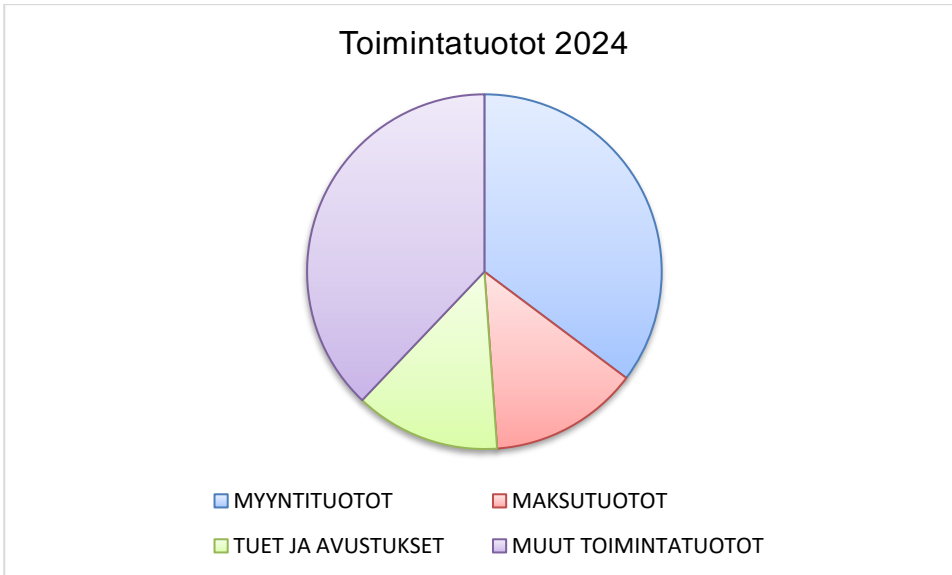
Tulot päävastuualueittain 2024

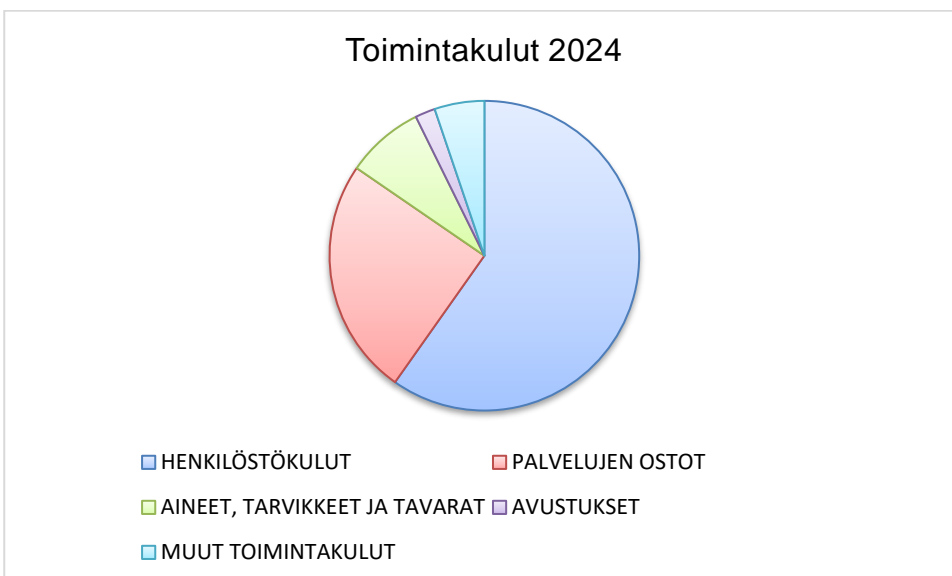
■ Vaalit   ■ Tarkastustoimi   ■ Hallintopalvelut
■ Sivistyspalvelut   ■ Tekniset palvelut   ■ Ympäristöpalvelut

TOIMINTATUOTOT	TA2024
MYYNTITUOTOT	1 943 553
MAKSUTUOTOT	751 698
TUET JA AVUSTUKSET	730 720
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 090 977

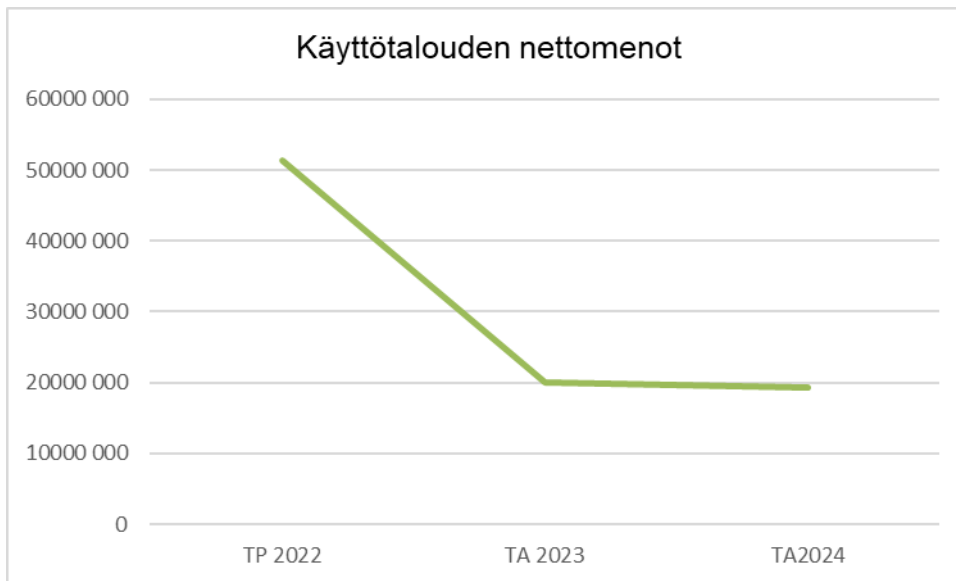

TOIMINTAKULUT	TA2024
HENKILÖSTÖKULUT	-14 853 046
PALVELUJEN OSTOT	-6 157 292
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 020 672
AVUSTUKSET	-519 350
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 292 112

KÄYTTÖTALOUSYHTEENSÄ

	TP 2022	TA 2023	TA2024
Tulot	6 007 217	4 969 843	5 516 948
Menot	57 330 589	25 018 592	24 842 472
Netto	51 323 372	20 048 749	19 325 524

13. Investoinnit

Investoinnit vuosille 2024–2026	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
KAUPUNGINHALLITUS kp. 6021	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
9000. Tontit ja maa-alueet				
kiinteistöjen osto		100 000	50 000	50 000
kiinteistöjen myynti		-100 000	-50 000	-50 000
Kaupunginhallitus yhteensä		0	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Sivistyspalvelut toim. 7061				
Koneet ja kalustot/koulut ja päiväkodit	3 v.			
koulujen ja päiväkotien koneet ja kalusto		20 000	20 000	20 000
K.J. Ståhlbergin koulu				
irtaimisto		50 000	800 000	
lähiliikunta-alue			600 000	
Koneet ja kaulustot/vapaa-aika	5 v.			
Ronkaalan uimarannan alueen kehittäminen			20 000	25 000
Sivistyslautakunta yhteensä		70 000	1 440 000	45 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA toiminto 8140	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tekniset palvelut				
Omat toimitilat kp. 8041				
Sosiaali ja terveystakeskus	20 v.	50 000	0	3 700 000
2007 valmistuneen osan saneeraus		25 000		1 700 000
korvaavat tilat vaihe 2 (rahoitus kiinteistöleasingilla)		25 000		2 000 000
K.J.S:n koulu, liikuntasali ja keskuskeittiö	20 v.	4 846 200	2 578 400	
9208. suunnittelu ja rakentaminen		5 200 000	2 600 000	
9251. KJS liikuntasalin rakentaminen				
avustukset		-353 800	-141 600	
parkkialue			120 000	
Monitoimitalo	20 v.	35 000	15 000	300 000
9238. kiinteistöautomaation uusiminen		35 000		
9238. vesikaton uusiminen				300 000
piha-alue			15 000	

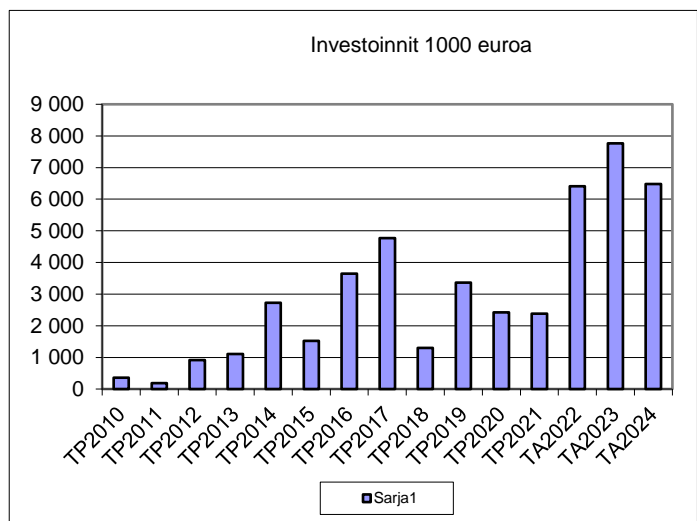
TEKNINEN LAUTAKUNTA toiminto 8140	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Muut hankkeet	20 v.	295 000	865 000	285 000
Kulttuuritalo				
9202. vesikaton kunnostustyöt		40 000		
9240. valaistus, akustot, sisäpinnat				40 000
kiinteistöautomaation uusiminen				25 000
Lukio				
9239. lvi-järjestelmän kunnostus		25 000	25 000	
sisäpintojen saneerauksia				40 000
Oksavan koulu				
9245. PTS:n mukaiset toimet		50 000	300 000	
Parkkilan koulu				
9210. PTS:n mukaiset toimet		30 000	320 000	
Päiväkoti Satakieli				
9140. piha-aidan uusiminen		25 000		
ulkoverhouksen uusiminen			35 000	
Päiväkoti Jukola				
1. vaiheen vesikatto		25 000		
Päiväkoti Kartanon tilajärjestelyt				
Kaupungin omistamien väistötilojen siirto KJS: n koululta			50 000	
Tiiton koulun tilojen muutostyöt päiväkotii käyttöön (tarvittaessa)				100 000
9204. Stolle				
Ikkunat, huoltomaalaus			35 000	
Pesäpallokenttä ja yleisurheilukenttä				
9232. ppk ulkomaalaus ja yluentän wc:t		20 000	20 000	
9104. Hinku-kuntahanke		20 000	20 000	20 000
9121. jätehuolto, jäteasemat		10 000	10 000	10 000
9117. arvaamattomat korjaukset		50 000	50 000	50 000
Talonrakennus yhteensä		5 226 200	3 458 400	2 285 000

Kiinteät rakenteet ja laitteet	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kadut kp. 8014	15 v.		250 000	600 000
9122. Isokatu välillä Roikolantie - Karjakuja				600 000
Kuusaantie			250 000	
Puistokatu / Rantakatu				
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen	15 v.	110 000	30 000	0
9132. Savimäenpuhdo kehittäminen, katuvalaistus + asfaltointi		60 000	30 000	
9293. Puistokatu, valaistuksen uusiminen välillä Pehkosenkujat-Rantamäenkuja		45 000		
9121. lajittelupihan liittämäjärjestely		5 000		
Hulevesiviemärit/avo-ojat/vuotovesiselvitys	15 v.	40 000		
9296. Hulevesiverkosto		110 000		
Oksavan siirtoviemärin tuloutus Haapajärven Vesi Oy		-70 000		
Katujen päällystäminen	15 v.	20 000	20 000	20 000

9290. varaus päällystetöihin		20 000	20 000	20 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Muut hankkeet	15 v.	215 000	110 000	110 000
9114. suunnittelu, kohdentamattomat ja kaavoitushankkeet		60 000	30 000	30 000
9293. katuvalojen uusiminen			20 000	20 000
9118. puistot ja yl.alueet, varaus puistojen kunnossapitoon		20 000	20 000	20 000
Liikenneturvallisuuksuunnitelman kohteet		40 000	40 000	40 000
9123. Skeittiramppien uusiminen		15 000		
asfaltointi		15 000		
9120. Autorannan riippusilta, vesioikeuden lupa, suunnitelmat		80 000		
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		385 000	410 000	730 000

Muut pitkävaikutteiset menot ja irtain omaisuus	poisto- aika	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Omarahoitusosuudet yhteensä	5 v.	780 000	90 000	40 000
Vattenfall puitesopimus				
9101. Hpj kunnostushankkeet		30 000	30 000	30 000
omarahoitusosuus		20 000		
avustus		-10 000		
9291. Yksityistiet ym.		60 000	60 000	10 000
Hallan bioteollisuusalueen bioterminaali		2 260 000		
omarahoitusosuus		700 000		
JTF-avustus		-1 560 000		
Muut pitkävaikutteisest menot, omarahoitusosuudet		780 000	90 000	40 000
Irtainomaisuus		20 000		
9124. Koneet ja kalustot/tekpa	3/5 v.			
varaus kalustohankintoihin		20 000	20 000	20 000
Irtainomaisuus yhteensä		20 000	20 000	20 000
Muut pitkävaikutteisest ja irtain omaisuus yhteensä		800 000	110 000	60 000
Tekninen lautakunta yhteensä (ei sis. kiinteistöleasingia)		6 411 200	3 978 400	3 075 000
Investoinnit vuosille 2024–2026 yhteensä (ei sis. kiinteistöleasingia)		6 481 200	5 418 400	3 120 000

Investoinnit	1000 euroa	euroa/as.
TP2010	359	47
TP2011	185	24
TP2012	916	120
TP2013	1 111	146
TP2014	2 730	364
TP2015	1 521	204
TP2016	3 643	497
TP2017	4 768	658
TP2018	1 298	182
TP2019	3 364	480
TP2020	2 425	351
TP2021	2 377	349
TA2022	6 411	929
TA2023	7 765	1142
TA2024	6 481	918

Kaupungin kuntaosuudet projekteihin:				
	2024	2025	2026	2027
Hankkeen nimi	Netto	Netto	Netto	Netto
Retkeilevä Haapajärvi				
Investointihanke	3 760 €			
Kehityshanke	30 395 €			
Keskipiste-Leader, kuntaosuus	70 000 €	70 000 €	70 000 €	70 000 €
Kerttu Saalasti säätiö, kuntaosuus	3 789 €	3 789 €	3 789 €	3 789 €
Alueellisen liikenneturvallisuuustyön toimijamalli (Hallinnoija: P-Pohjanmaan Ely -keskus)	3 800 €	3 800 €	3 800 €	3 800 €
Asumisneuvonnan yhteishanke (Hpj, Km ja Nivala)				
Kuntaosuus	10 711 €	10 711 €	10 711 €	10 711 €
Haapajärven bioöljyjalostamon toteutettavuustarkastelu ja ymp.ystävällisien puunsuoja-aineiden ja -lostusmahdollisuuksien selvitys -hanke (ei päätöstä)	17 000 €			
Biotuto	9 035 €	9 036 €		
UUPO Uusiutuvan energian hyödyntämisen oppimisympäristöt ja oppimispolut	5 210 €	5 210 €	5 210 €	
Kunta-Akkuna -hanke, digitaaliset palvelut	3 450 €	3 450 €	3 450 €	3 450 €
Maahanmuuttajaperheiden hyvinvoinnin tukeminen	1 460 €	1 460 €		
Teekaupunki ja Teepiknik	10 000 €	10 000 €	10 000 €	10 000 €
Varaus uusiin hankkeisiin	10 000 €	10 000 €	10 000 €	10 000 €
Yhteensä	178 610 €	127 456 €	116 960 €	111 750 €

AVUSTUKSET	2023	2024	2024
	Myönnetty	Anottu	Myönnetään
Haapajärven 4H-yhdistys	9000	12000	9000
(4H-yhdistyksellä on lisäksi ilmainen toimistohuone)			
Varaus avustuksiin (jaetaan kh:n erillisten päätösten mukaisesti)	2000		2000
	11 000	12 000	11 000

JÄSENMAKSUT	2022	2023	2024
Nivala-Haapajärven seutukunta	106 250	105 280	107 085
Pohjois-Pohjanmaan liitto	54 000	54 000	54 494
Suomen Kuntaliitto	28 680	23 800	23 800
Suomen Kotiseutuliitto	320	320	320
	189 250	183 400	185 699

14. Henkilöstö

HAAPAJÄRVEN KAUPUNGIN VIRANHALTIJAT JA TYÖNTEKIJÄT				
	v.2021	v.2022	v.2023	v.2024
HALLINTOPALVELUT				
Kaupunginhallitus				
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1
Yhteensä	1	1	1	1
Hallintopalvelut				
Talous- ja hallintojohtaja	1	1	1	1
Hallintosihteeri	1	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1	1
Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori			1	1
Markkinointi- ja viestintähenkilö			1	1
Yhteensä	3	3	5	5
Laskentasihteerit				3
Palkkasihteerit				2
Kuntouttava työtoiminta				
Työvalmentaja				1
Yhteensä				1
Hallintopalvelut yhteensä	4	4	6	12

	v.2021	v.2022	v.2023	v.2024
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Hallinto				
Sivistysjohtaja	1	1	0,5	0,5
Toimistosihteeri	1	1	1	1
Yhteensä	2	2	1,5	1,5
Perusopetus				
Rehtori	2	2	2	2
Lehtori	21	21	21	21
Luokanopettaja	28	28	28	28
Esiluokanopettaja	5	5	5	5
Tuntiopettaja (vakituinen)	2	1	1	1
Tuntiopettaja (määräaikaisia)	1	1	1	0
Erytysluokanopettaja	7	7	7	7
Erytisopettaja	2	2	2	2
Koulukuraattori	1	1	0	0
Koulupsykologi	1	1	0	0
Koulusihteeri	1,5	1,5	1,5	1,5
Palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5
Koulunkäynninohjaaja	14	14	14	14
Ap/ip ohjaaja	2	2	2	2
Yhteensä	88	87	85,0	84,0
Lukio				
Rehtori	1	1	0,5	0,5
Lehtori	9	9	9	9
Koulusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	10,5	10,5	10	10
Jokilatvan opisto				
Rehtori	1	1	1	1
Päätoiminen opettaja (vakainainen)	1	1	1	1
Päätoiminen opettaja (määräaikaisia)	9	9	7	7

Päätoiminen tuntiopettaja (määräaikaisia)	11	16	16	8
Kulttuurituottaja	1	1	1	1
Opistosihtööri	3	3	3	3
Yhteensä	26	31	29	21
Vapaa-aikapalvelut				
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2
Kirjastovirkailija (sis. Pyhäjärven 4)	8	8	7	3
Nuoriso-ohjaaja	1	1	1	1
Liikuntakoordinaattori	1	1	1	1
Liikunta-alueiden hoitaja	1	0	0	0
Uinninvalvoja	2	2	2	2
Yhteensä	16	15	14	10
Varhaiskasvatus				
Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1
Päiväkodin johtaja	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	0	0	0	0
Palvelusihtööri	0,5	0,5	0,2	0,2
Perhepäivähoitaja	7	6	4	4
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	8	9	11	11
Varhaiskasvatuksen opettaja (määräaikainen)	1	1	0	0
Varhaiskasvatuksen sosionomi	2	3	5	6
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	17	16	21	19
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (määräaik)		3	0	0
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	9	8	11	11
Varhaiskasv.ryhmäavustaja (määräaikainen)		1,5	2	0
Yhteensä	47,5	51	57,2	54,2
Sivistyspalvelut yhteensä	190	196,5	196,7	180,7

	v.2021	v.2022	v.2023	v.2024
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Hallinto				
Tekninen johtaja	1	1	1	1
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1	1
Yhdyskuntateknikko	1	1	1	1
Toimistosihtööri	1	1	1	1
Palvelusihtööri	1	1	1	1
Kiinteistöveroselvityksen projektityöntekijä	1	1	0	0
Yhteensä	6	6	5	5
Kaavoitus- ja mittauspalvelut				
Maanmittausteknikko	1	1	1	0,5
Kartanpiirtäjä	1	0	0	0
Kartoittaja	1	1	1	1
Mittausmies	1	1	1	0,5
Yhteensä	4	3	3	2
Kunnallistekniikka				
Työnjohtaja	1	1	1	1
Liikunta-alueiden hoitaja/koneenkuljettaja	1	1	1	1
Koneenkuljettaja	3	3	3	2,5
Puistotyöntekijä/koneenkuljettaja	1	1	0,5	0
Metallimies	1	1	1	0
Työkoneenkuljettaja-koneenkorjaaja	0	0	0	1
Yhteensä	7	7	6,5	5,5
Kiinteistöhoitopalvelut				

Kiinteistönhoitajat	6	6	6	5
Talonmies	0,25	0,25	0,25	0
Kirvesmies	2	2	2	2
Yhteensä	8,25	8,25	8,25	7
Ateriapalvelut				
Ateria- ja puhtauspalvelujohtaja	1	1	0	0
Keittiöpäällikkö	3	3	0	0
Palveluvastaava	6	6	0	0
Ruokapalvelutyöntekijä	12	12	0	0
Yhteensä	22	22	0	0
Puhtauspalvelut				
Siivoustyönohjaaja	1	1	0	0
Siivooja	20	20	0	0
Yhteensä	21	21	0	0
Tekniset palvelut yhteensä	68,25	67,25	22,75	19,5

	v.2021	v.2022	v.2023	v.2024
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA				
Ympäristöjohtaja				1
Ympäristötarkastaja, ympäristönsuojelu				1
Ympäristötarkastaja, ympäristöterveys				4
Rakennustarkastaja				1
Lupasihteeri				2
Eläinlääkäri, eläinlääkäripraktiikka				5
Vastaava eläinlääkäri				1
Klinikkaeläinhoitaja				1
Valvontaeläinlääkäri				2
Yhteensä				18
KAIKKI YHTEENSÄ	262,25	267,75	225,45	230,2